

V I E N Y B Ė

72 M. 19 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. GEGUZĖS (MAY) 9 D.

TEL. APlegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dulles priminė rusams Lietuvą

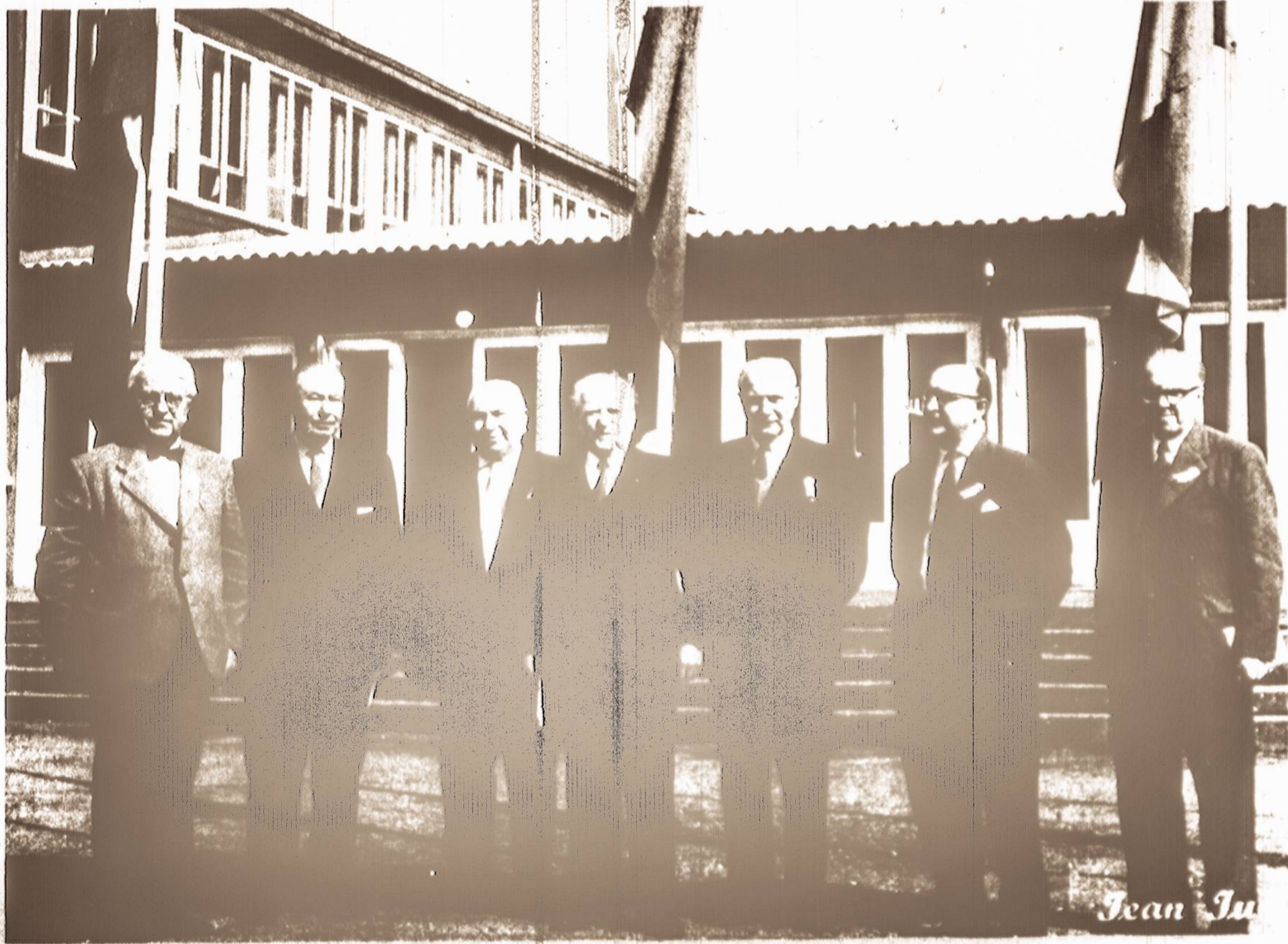
Valstybės sekretorius Dulles, vykdamas į NATO konferenciją Danijoje, pareiškė, kad būtų nesąmonė susilpninti laisvojo pasaulio gynybą, pasikliaujant vienais sovietų pareiškimais.

Praeityje, sakė Dulles, Kremlius yra sulaužęs visą eilę pasižadėjimų, todėl su Sovietų Sąjunga tartis reikia atsargiai. Dulles pacitavo Chruščiovo žodžius: "Mes bolševikai esame ramūs žmonės, bet mums nepakanka to, ką laimėjome praeityje, rytojaus dienai mes norime daugiau". Šaltasis karas būtų tik sustiprintas, sakė Dulles, jeigu vakarai patenkintų Sovietų reikalavimus, gi Maskva siekia, kad laisvasis pasaulis sutiktų su komunistų išgalėjimu Rytų Europoje, su Vokietijos padalinimu ir kad būtų likviduota laisvojo pasaulio gynybinė sąjunga.

Šia proga Dulles pažymėjo, kad Sovietų Sąjunga karliškai okupavo Latviją, Lietuvą ir Estiją ir jis pareiškė, kad pavergtos šios tautos nėra užmirštos, kad jų laisvės viltims pritaria didžioji pasaulio dalis. Dulles pareiškė išitkinimą, kad nuosaikesnė Sovietų vidaus politika ir kitos atmainos, dabar vykstančios toje šalyje, gal kurią dieną prives prie tokios Sovietų valstybės, kuri nesudarys grėsmės taikai.

Maršalas Žukovas į Washingtoną?

* Kremliuje ruošiamasi slapta propagandos ofenzyvai. Chruščiovas žadęs pavesti maršalui Žukovui, kuris oficialiai atsargoje, šią vasarą vykti "atostogų" į Ameriką. Kelionės tikslas: susitikti su prezidentu Eisenhoweriu.

SOVIETŲ GRĖSMĖ PASAULIUI DIDESNĖ NEGU BUVO PERNAI

Bet mažiesiems jų kaimynams sumažėjo...

Prezidentas Eisenhoweris, šią savaitę kalbėdamas Washingtone skelbimų firmų atstovų suvažiavime, pareiškė, kad šandien Sovietų grėsmė laisvajam pasauliui yra didesnė, negu prieš metus laiko, kadangi Maskva žymiai sustiprino savo ekonomines ir propagandines pastangas.

Prezidentas pastebėjo, kad Sovietų Sąjungos karinė grėsmė mažiesiems jos kaimynams gal

yra kiek sumažėjusi, tačiau Kremlius dabar daugiau griebiausi infiltracijos ekonominėmis ir politinėmis priemonėmis. Tai tik rodo, kad Sovietų Sąjunga neatsisakys nuo savo užmačių išgalėti visame pasaulyje.

Amerikos pastangoms pasaulyje išlaikyti taiką esminės svarbos turi tarpusavio prekybos programa, kurios pratesimą kaip tik šiuo metu svarsto Kongresas. Mažieji kraštai, sakė presiden-

tas, privalo būti stiprus ekonomiskai, jeigu jie nori sėkmingai atsispirti prieš Maskvos užmačias juos pasiglemžti.

Tie kraštai privalo būti pajėgūs prekiauti su Amerika, nes kitaip jie varys prekybą su Sovietų Sąjunga ir galėtų būti įtraukti į Sovietų orbitą. Antra vertus pareiškė prezidentas, ir Amerikos pramonė gerokai priklauso nuo įvežamų medžiagų.

VIRŠUJE: Balandžio 25-29 dienomis Strasburge, Francūzijoje, įvyko ketvirtoji speciali Pavergtųjų Jungtinių Tautų sesija. Svarbiausi jos svarstymų punktai: dabartinė tarptautinė padėtis ir sovietiniai kėsai, sovietinis kolonizmas. Sesijoje apsilankė ir Laisvosios Europos atstovai ir Strasburgo miesto augštieji pareigūnai. Paveiksle Lietuvos delegacija sesijoje. Iš kairės: E. Turauskas, J. Glenža, dr. P. Karvelis, V. Sidzikauskas (delegacijos pirm.), J. Lanskoronskis, V. Banaitis, J. Vilčinskas.

Sutarė dėl konferencijos

Tris dienas trūkusi Atlanto Sąjungos tarybos konferencija Kopenhagoje pasibaigė patvirtinimu vakarų valstybių solidarumo. Užbaigimo komunikate ministeriai išreiškė nuomonę, kad viršūnių konferencija pageidaujama, jei galima būtų pasiekti susitarimo svarbiais klausimais. Šioje galimoje viršūnių konferencijoje turėtų būti svarstomi du klausimai: kontroliuojamas nusiginklavimas ir Vokietijos suvienijimas.

Amerika, Anglija ir Prancūzija paskelbė, kad jos save nelaikančios vienintelėmis va-

karų valstybėmis, kurios gali dalyvauti galimoje viršūnių konferencijoje. Į konferenciją galėtų būti įtrauktos ir kitos vakarų Europos valstybės, kaip pav., Italija.

Kitas tikslas šios Atlanto tarybos konferencijos buvo surasti glaudesnę tarpusavio bendradarbiavimą užsienio politikos reikaluose.

Nuo senų laikų, ypač didžiosios valstybės, vedė nepriklausomą užsienio politiką. Tai buvo kaip valstybės suverenumo rodyklė. Tačiau šandien užsienio politikos klausimai gali būti tik bendrai sprendžiami ir šis kelias neveda prie suverenumo praradimo.

Chruščiovas atnaujino puolimų kampaniją prieš maršalą Tito.

— Pasibarkime...! Kadangi tas labai patinka Trims Didiesiems! Bet Karl Marx uber allės!

NUO 76 DOLERIŲ IKI 26 MILIJONŲ

Liberty Federal 57 metų sukakties proga

Liberty Federal Savings and Loan Association, kuri šiomis dienomis minėjo 57 metų sukaktį, buvo įsteigta ant slenksčio dviejų šimtmečių. Tada Philadelphijoje gyveno toks ambicingas lietuvis A. Jociš, kuriam 1900 metų pavyko savo draugus įtikinti, kad reikia organizuoti statybos ir paskolos bendrovę. Pradžioje šiam sumanymui buvo vos šeši pritarėjai. Bet jau 1901 metų pavasarį buvo 33 dalininkai, kurie savo izde turėjo 76 dolerius... Tokiu būdu 1907 m. balandžio 29 d. buvo inkorporuota Pirmoji Lietuvių Paskolos ir Statybos Bendrovė Philadelphijoje.

Pirmieji šios bendrovės steigėjai, organizatoriai ir valdybos nariai buvo šie Philadelphijos lietuviai: A. Linauskas, J. Gudiskis, K. Urnikas, S. Arbauskas, J. Didvalis, A. Petkus, K. Čeledinas, A. Drozėckis. Senosios kartos ateivių pasodintas medis, kaip tuojau matysime, duoda nuostabių vaisių. Pirmoji Lietuvių Paskolos ir Statybos Bendrovė, prieš keliolika metų gavusi federalinės apdraužos teises ir pasivadinusi Liberty Savings and Loan Association, šiandien turi daugiau kaip 26 milijonus dolerių kapitalo ir šį pavasarį atidarė savo skyrių Philadelphijoje.

Sportiskai kalbant, šios bendrovės istorija yra estafetinis bėgimas. Senosios kartos veikėjų įsteigta, bendrovė ilgainiui ėjo iš rankų į rankas, kol pagaliau jos vadovybė pateko Amerikoje gimusių lietuvių iniciatyvai. Keitėsi pirmininkai, sekretoriai, izdininkai ir direktoriai, bet jos tikslas buvo ir tebėra tas pats. Tiesa, pradžioje bendrovės tikslas -- padėti tautiečiams įsigyti namus -- buvo gana kuklus. Per pirmuosius penkeris savo gyvavimo metus tebuvo išduotos keturios paskolos namams. Ir tai vos 5,200 dolerių sumai. Bet už tai antrojo ir trečiojo penkmečio laikotarpyje bendrovė išdavė 46 paskolas bendrai 71,750 dolerių sumai. Penktame savo penkmetėje bendrovė pasiekė rekordo: buvo su-

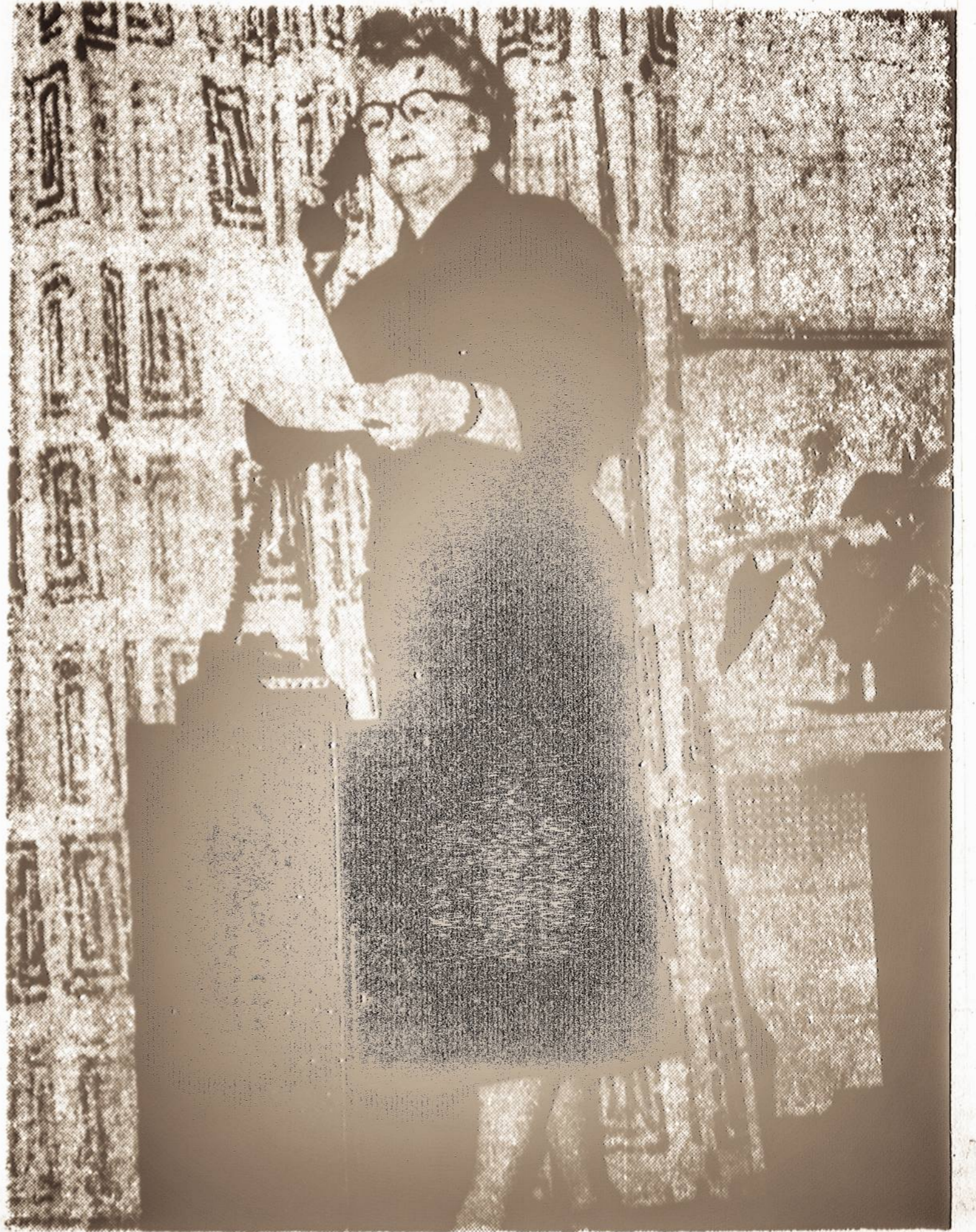
teikta 556 paskolos namams bendrai 1,487,000 dolerių sumai.

Daugelis Philadelphijos lietuvių nebūtų galėję įsigyti namų, jeigu šioje bendrovėje tautiečiai nebūtų laikę savo sutaupų, jeigu jie nebūtų pirkę bendrovės sėrų. Tiesa, bendrovė, kaip ir kitos tos rūšies įstaigos Amerikoje, yra pergyvenusi savo kilimo ir kritimo laikotarpius. Pavyzdžiui, depresijos metais šios bendrovės kapitalas buvo nukritęs iki pusės milijono dolerių. Nežiūrint to, bendrovė atsilaikė, nes jos vadovybė visą laiką buvo verta savo tautiečių pasitikėjimo.

Sena, kaip pati žmonijos kultūra, logika sako, kad tinkamas vadas yra tas, kuri moka pasirinkti bendradarbius bei patarėjus. Ir Liberty Federal turi visa, kas sėkmingai organizacijai yra reikalinga: šerinkų bei taupytojų armiją ir sutartinai veikiančią valdybą, kuriai vadovauja du talentingi, toje srityje patyrę, asmenys: prezidentas K. S. Čeledinas ir viceprezidentė Ona Čeledinienė.

Trumpame laikraščio straipsnyje neįmanoma apibūdinti visų tų asmenų, kurie sudaro dabartinį Liberty Federal štabą. Gana to, kad kiekvienas jų yra apdovanotas sumanumu, iniciatyva ir energija. Iš lietuvių pažymėtini šie: S. Vasikonis, R. Užemeckis, E. Vainilnienė, A. Kanušis, jo sūnus Edmund J. Kanin, A. E. Martin, Jr., G. Tunaitis ir k.

Šiam štabui, kaip sakyta, vadovauja Kazys ir Ona Čeledinai. Kazys yra advokatas, inžinierius ir ekspertas finansiniuose reikaluose. Pati artimiausia Čeledino patarėja, žinoma, yra jo žmona Ona, kuri bankinį patyrimą įsigijo dar būdama mergina. Jau tada, dirbdama banke, Ona atidžiai studijavo šią sritį. Nenuostabu, kad ji dabar savo vyro vadovaujamoje įstaigoje yra spiritus movens. Ji, savo įgimtu taktu, sumanumu, iniciatyva ir neišsemiama energija, yra ta verpstė, apie kurią

Ona Čeledinienė, Liberty Federal Savings and Loan Association vykdomoji vicepirmininkė ir skyriaus vedėja, kurią vietos angliškas laikraštis praeitą savaitę charakterizavo kaip „Dynamic Lady“. Laikraštis pažymi, kad per vieną mėnesį naujai atidarytas Liberty Federal skyrius šiaurinėje Philadelphijoje gavęs 4,000 depozitorių, inėšusių daugiau kaip milijoną dolerių. Onos Čeledinienės talento dėka, Liberty Federal skyrius tapo šeimynišku tos miesto dalies gyventojų banku. Aprašydamas įdomią Čeledinienės karjerą Commercial National Banke ir paskiau Liberty Federal įstaigoje, laikraštis pastebi, kad ji, be kita ko, yra pavyzdinga žmona, motina ir šeimyninkė. Kazio ir Onos Čeledinų vaikai: Ruth Marie, 22 m., talentinga dailininkė, Carol Ann, 19 m., lanko Chesnut Hill College, o jauniausias Jurgis – La Salle High School.

sukasi ne tik Liberty Federal, bet ir neseniai atidaryt skyriaus, reikalai. Ji yra Liberty Federal vykdomoji viceprezidentė ir to skyriaus vedėja.

Tokia yra, trumpai suglaudus, Liberty Federal istorija. Tai įstaiga, kuri prieš 57 metus buvo įsteigta su 76 doleriais, bet kuri šiandien yra išsklusi dviejuose puošniuose pastatuose ir turi daugiau kaip 26 milijonus dolerių. Įstaiga, kurią Philadelphijos lietuviai nuoširdžiai didžiuoja. Tai įstaiga, kurioje gali dėti savo sutaupas ir kitų miestų lietuviai, gaudami už tai pusketvirtą nuošimčio metinių palūkanų. Garbė mūsų tautiečiams Philadelphijoje!

T.

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue

C A F E

1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Balsavimo rezultatai Stamforde

Stamford, Conn. -- Rinkimai į Lietuvų Bendruomenės Tarybą ir Seimą sukėlė gan didelį susidomėjimą Stamfordo apylinkės narių tarpe. Iš turinčių teisę balsuoti 47 asmenų, balsavo 39, -- kas sudaro 83% bendro apylinkės narių skaičiaus.

Pagal balsavimo duomenis sekantieji kandidatai gavo daugiausia balsų: [Tarybą -- Nasvytis, Virbalis po 37, Bačiūnas, Ginkus, Ziūrys po 36, Penikas, Sruoga, Trečiokas po 35, Adomkavičius, Musteikis po 34, Čekienė, Kiaunė po 33, Dimas, Kalvaitis, Mikulskis po 32, Šlepetys -- 30, Leskaitienė -- 20. [Seimą -- Bačiūnas, Ginkus, Nasvytis, Trečiokas ir Virbalis po 37 balsus, Mikulskis, Nemickas po 36, Kavolis, Kutkus, Saladžius, Vileniškis po 35, Zilinskienė -- 34, Klimas -- 33, Bagdonas, Gimbutas, Šlepe-

tys, Trakis, Vaitiekūnas po 30 ir kiti mažiau. St.

Įsteigė knygyną

Elizabeth, N. J. -- Visuotiam susirinkimui pritarus, L. B. Valdyba paskyrė po 25 dol. vietinei liuanistinei mokyklai ir skautams, be to, 15 dol. žurnalui Lituanus ir 10 dol. Kultūros Fondui. Lituanistinei mokyklai su dideliu pasišventimu vadovauja kun. J. Pragulbickas. Mokyklai skirti pinigai bus panaudoti premijoms, kurias pasikirstys konkurso keliu.

P. Kudulio namuose atidaryta lietuviška skaitykla, kurią be atlyginimo sutiko vesti S. Mikaitis. Skaityklai patalpą dovanai duoda ir daugumą knygų paaukojo populiarus mūsų prekybininkas P. Kudulis. A. Stukas sutiko parūpinti tinkamą skaityklai stalą. Skaitykla gauna aukų knygomis ir pinigais.

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

L Aidotuvijų Direktorai

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

PASAULYJE

- Vakarų Vokietijos gynybos ministeris Strauss pareiškė, kad Čekoslovakijoje ir Vengrijoje Sovietai turi įrengti bazes vidutinio nuotolio raketoms. Nesenai norvegai skelbė, kad Sovietai tokias bazes turi įrengę Rytų Vokietijoje, Lenkijoje ir Čekoslovakijoje.
- New Yorke atidaryta pasaulinė prekybos mūgė, kurioj dalyvauja 60 kraštų.
- Amerikos mokslininkai laimingai nusileido balionu, pasiekę apie 10 mylių aukščio.
- Per Bosforo sąsiaurį pradėti tilto statybos darbai. Toks Europos ir Azijos sujungimas buvo turkų svajonė nuo šio šimtmečio pradžios. Kabantis tiltas bus apie mylios ilgio ir atsies apie 40 milijonų dolerių. Jo darbai bus užbaigti per trejetą metų.
- Iš Maskvos į Kopenhagą, padaryti Dullesui pranešimą, buvo atvykęs Amerikos ambasadorius. Jis taip pat tarėsi su anglų ir prancūzų užsienių reikalų ministrais.
- Praeitą savaitę Amerikoje padidėjo automobilių gamyba iki 80,000, tai yra 21,000 daugiau negu buvo pagaminta užpraeitą savaitę.
- Kongresas priėmė įstatymą, duodantį teisę pastoviai gyventi Amerikoje 31,000 vengrų pabėgėlių, kurie buvo laikinai išleisti po Vengrijos sukilimo 1956 metais.
- Viceprezidentas Nixon, kuris važinėja po Pietinę Ameriką, aplankęs Urugvajų, Argentiją, Paragvajų ir Boliviją, dabar atvyko į Braziliją.

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

LATEST DIVIDEND
DECLARED AT THE
INCREASED RATE
of **3 1/4 %** a year

(3% regular plus 1/4 % extra)
Compounded
QUARTERLY

Save Here -- And Profit More -- Right Now!

THE **Kings County**
SAVINGS BANK

Incorporated 1860

2 CONVENIENT OFFICES:

135 Broadway at Bedford Avenue

539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Member Federal Deposit Insurance Corporation

• Iš Rytų Vokietijos balandžio mėn. į vakarus atbėgo įeškodami politinės prieglaudos 16,000 vokiečių, daugiausiai jauno amžiaus.

• Anglija atmetė Rapackio planą, kuriuo buvo siūloma Vidurio Europoje įsteigti neatominę zoną.

• Buvęs prezidentas Trumanas pareiškė, kad prezidentas Eisenhoweris teisingai elgiasi, nesutikdamas su branduolinių bandymų nutraukimu kol nėra tarptautinės inspekcijos. Trumanas nurodė, kad neįmanoma susekti ką rusai daro, jeigu neleidžiama Sovietų Sąjungon išžengti ir apsidairyti.

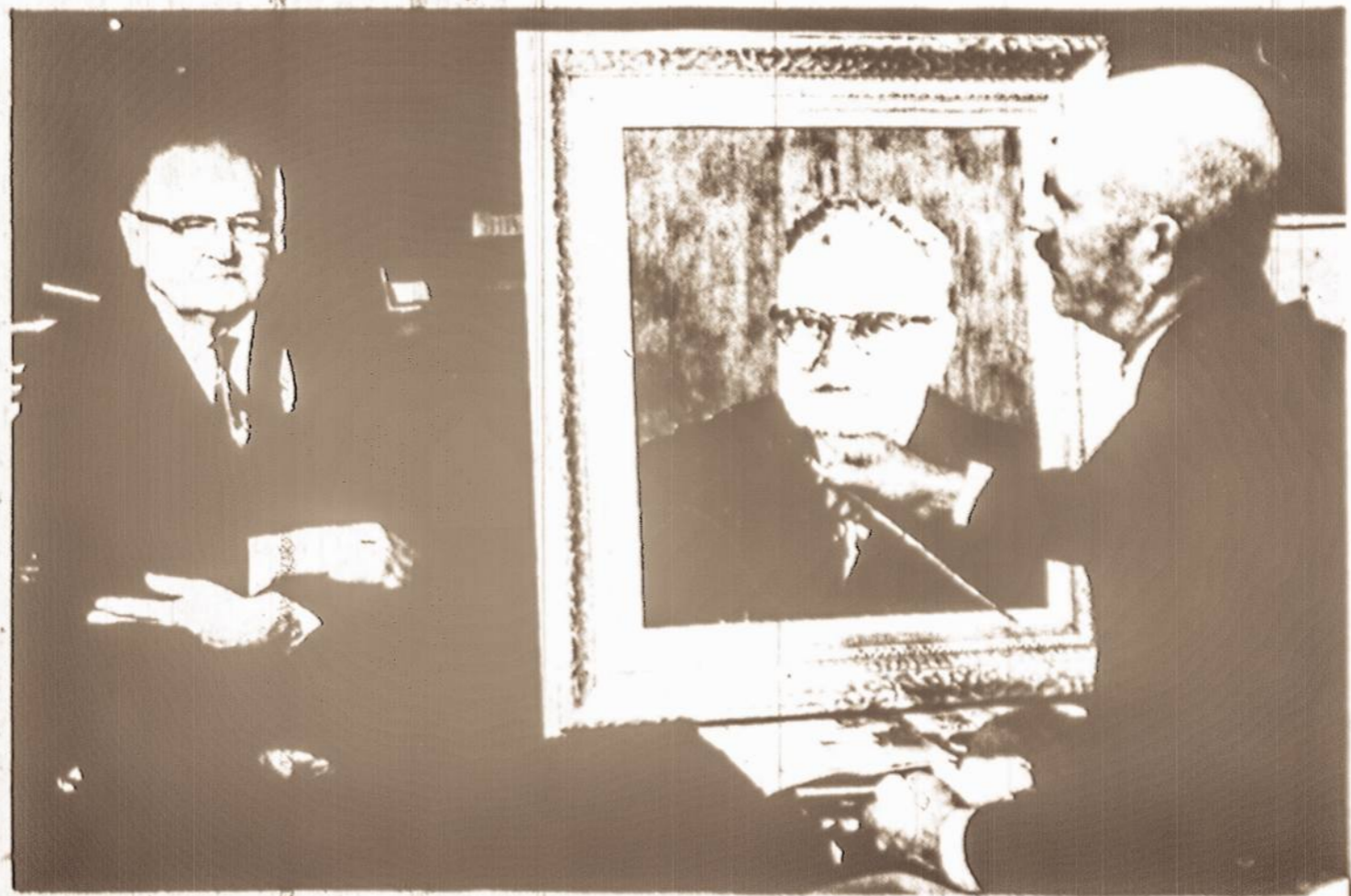
• Katalikų vyskupas Rytų Vokietijoje kaltina krašto komunistinį režimą, kad jis pažeidžia žmogaus teises, slopindamas tikėjimo laisvę. Vyskupas pareiškė, kad jie nesiliaus kovoję dėl krikščionių teisių ir tikėjimo laisvės.

• Prezidentas Eisenhoweris Amerikos dienoms Briuselio parodoje liepos 2-4 d. savo asmeniniu atstovu paskyrė buvusį prezidentą Hooverį, kuris taisosi po tulžies operacijos ir galės vykti į Briuselį.

• Iš komunistinės Kinijos laiveliais atbėgo į Honkongą 1,500 žvejų su šeimomis. Šis masinis žvejų bėgimas prasidėjo po to, kai komunistinė vyriausybė paskelbė, kad nuo gegužės 1 d. visi žvejai privalo stoti į komunistinės arteles.

• Indonezijos vyriausybė skelbia, kad jos kariuomenė baigianti sumušti sukilėlius ir šie nori derėtis dėl paliaubų. Iš kitų šaltinių, sukilėliai grasina partizaniniu karu iš kalnų.

• Vienas vokiečių mokslininkas paskelbė suradęs kryžiuočių kelių naują bičių rūšį, kurios negelia. Jos neša gal net daugiau medaus ir palietus, ar paėmus į rankas, visai negelia.

Detroito Lietuvių Kultūros Klubas, International Instituto salėse surengė dail. Juozo Pautieniaus kūrinių parodą. Nuotraukoje, dail. J. Pautienius piešia Detroito lietuvių kolonijos veterano – organizatoriaus ir veikėjo Felikso Motūzos portretą.

Ant. Narusevičiaus nuotrauka

Lietuviška Chicago

PUSĖ NUOŠIMČIO STIPRUMO

Lietuviškoje Chicagoje, kurioje gyvena apie 100,000 lietuviškos kilmės žmonių ir per pusę visų naujų ateivių, "bendruomenės" rinkimuose dalyvavo kiek per 500 lietuvių. Atseit, kažkas apie pusę nuošimčio. Tai parodo tos organizacijos populiarumą. Keletas politikierių prieš rinkimus buvo pradėję propagandą už keliolika liberalų kultūrininkų. Tai privertė krik. dem. frontininkų katalikišką bloką paraginti savo žmones dalyvauti gausiau rinkimuose. Tuomet tarp "liberalų" kandidatai greičiausiai patys nedalyvavo rinkimuose, nes bendruomenės veikla iki šiol visai nesidomėjo ir solidarumo mokesčio nemokėjo. Lieka tik vienas klausimas, kam veržtis į tokią organizaciją, kurios reikalingumu ir tikslingumu netikima? Iš viso gal tik tokia nauda, kad jei rinkimai ir kitur nuėjo tokia pat vaga kaip Chicagoje, "bendruomenė" liks tik viena iš daugelio katalikiškų organizacijų.

Kad viena monopolinė organizacija kultūriniam gyvenimui ne tik nepadedą, bet jį lygi smukdo, Chicagoj ryškiai pavaižavo vienas dramos pastatymas. Iki Chicagoje veikė keletas teatro mėgėjų sambūrių, pasitaikydavo pastatymų, kuriais galima buvo pasigerėti. "Bendruomeniška" dviasia susidariusi "Scenos Darbotvųjų Sąjunga" surengė balų, iš kurio gautų pelnų ilgai nežinojo ką daryti. Metams prasliskus, nutarta pakviesti režisorių Jp. Tvirbutą, pavadant jam pastatyti Somerset Maugham pjesę "Pažadėtoji žemė", eilinį veikalėlį iš anglų ateivių gyvenimo Kanadoje. Režisorius ir jo surinkti aktoriai, visi jau turėję šią tokį sceninį patyrimą, padėjo daug pastangų, tačiau žiūrovai išėjo nusivyle. Kai kurie jautėsi

patekę į XIX šimtmečio teatro mėgėjų pastatymą, kuriame iš visų jėgų stengiamasi pervaidinti, ypač klaikus buvo pirmas veiksmas.

M. Katiliškio L. Enciklopedijos premijuotas romanas "Miškais ateina ruduo" jau baigiamas išspauduoti. To romano buvo išleista 1,000 egzempliorių.

Susijaudinimas kilęs dėl tuose gyvenančių draugijos paskutinės rašytojų draugijos narių.

premijos paskyrimo d-jos pirmininko žmonai tęsiasi toliau. Keturi draugijos nariai raštu pareikalavo, kad visą reikalą iš tirtų kontrolės komisija, bet, kalbama, vėliau sutarę savo reikalavimui neduoti eigos, jei pirmininkas Babrauskas daugiau į valdybą nebekandidatuotų. Manoma, kad nauja rašytojų draugijos valdyba pakaitai būsimanti išrinkta iš Ry-

SUKAKTUVINIS BANKETAS CHICAGOJE

PRIEŠ 20 METŲ PIRMYN CHORAS, SU
K. STEPONAVIČIUM PRIEŠAKY, VYKŲ
ISTORINEI KELIONEI Į LIETUVĄ...

1938 m. birželio 10 d. Kazio Steponavičiaus vadovaujamas Chicagos Pirmyn Choras su 41 nariu išvyko savo istorinei kelionei į Lietuvą.

Savo tėviškių aplankyti, kartu su choru, keliavo didelis skaičius turistų. Tai buvo paskutinė Amerikos lietuvių kelionė į Lietuvą, nes sekantais metais prasidėjo antrasis pasaulinis karas.

Pirmyn Chore tebedainuoja aštuoni tos kelionės dalyviai, ir dabar jų iniciatyva rengiamas bankietas to įvykio 20 metų sukakčiai paminėti.

Bankietas įvyks:

SEKMADIENĮ, BIRŽELIO 8 D. 1958 M.

CLEARING INDUSTRIAL CLUB

6455 South Central Avenue, Chicago, Illinois

Lietuvių visuomenė kviečiama minėti šią istorinę sukaktį kartu su choristais. Bankieto pradžia 5 v. p. p. Bus programa ir šokiai. Bilietas 5 doleriai asmeniui. Vietas rezervuoti: Stephens Liquors, 4134 Archer Avenue, arba telefonu: LA 3-1933.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.Tito dvikova
su Chruščiovu

Kremlius su savo satelitais atnaujino puolimus prieš Tito.

Vakarų stebėtojai, kurie nenustojo kalbėti apie titoizmą, kaip apie "tautinį komunizmą", dabar tvirtina, kad sovietų - jugoslavų santykiai esą pavojingame posūkyje, kad Maskva toliau nebeprapažins maršalą Tito komunistu... Kad greitai Gomulka, Mao Tse Tungas ir gal Kadaras paseks jugoslavų maršalo pavyzdžiu.

Sitos pranašystės buvo užmirštos po 1955 m. susitaikymo. Bet dabar vėl kartojama.

Cia stebėtojai daro klaidą. Tito, šis komunizmo neklaužada, nežiūrint, kad jis nepripažįsta Maskvos diktatūros, ir toliau pasilieka markstistu.

Chruščiovas, kaip seniau Stalinas, reikalauja iš liaudies demokratijų visiško atsidavimo. Tito su tuo nesutinka. Tai ir viskas.

Stalinas buvo nustatęs aiškia hierarchiją komunizmo sistemoje: partijos plane rusų bolševikų partija yra vadovaujanti ir kitų kraštų komunistinės partijos turi klausyti jos įsakymų, gi valstybiniame plane Sovietų Sąjungą yra vadovas, kiti kraštai tik satelitai. Be to, asmeniniame plane Stalinas stovėjo virš visų.

Tito nusikalto statydamas savo partiją, savo valstybę ir save ant vienodų pagrindų su Sovietų Sąjunga ir Stalinu. Niekas taip nepamėgdžiojo Staliną, kaip Tito. Jis Bielgrade turėjo suėmęs į savo rankas visą valdžią, kaip Stalinas Kremliuje. Tačiau jis užmiršo, kad komunistiniame pasaulyje negali būti dviejų Stalinų.

Tol kol Chruščiovas nebuvo visagalinčiu Sovietų Sąjungos vadu, Tito galėjo su juo kalbėtis kaip su lygiu. Šiandien to nebegali būti.

Iki 1948 m. Maskvai Jugoslavija buvo pirmasis socialistinis kraštas Europoje, vėliau susipykus iki 1953 m. buvo policinė-fašistinė valstybė, paskui trumpai Jugoslavija ir po susitaikymo vėl tapo socialistiniu kraštu. Nežiūrint visų tų skirtingų epitetų Jugoslavija liko ta pati diktatūrinė komunistinė valstybė. Ji tokia yra ir šiandien, nežiūrint visų įtamų tarp Biogrado ir Maskvos.

Liberalizmo išniekinimas (3)

'VALSTIEČIŲ' TALKA SOVIETAMS

1941 metų pradžioje, kada Lietuva jau buvo paversta tarybine liaudies respublika ir įjungta į Sovietų Sąjungą, įvyko "rinkimai" į TSR Aukščiausiąją Tarybą. Ta proga vyriausios rinkiminės komisijos narys, 1921 metais per malonę iš Maskvos į Lietuvą išleistas ir čia tapęs profesorium, S. Kolu-paila štai ką rašė Tarybų Lietuvos 10 Nr.:

"Po birželio mėn. įvykių be svyravimų pasisakiau už naująją santvarką... Mokslas, kuris pas mus nebuvo populiarus, dabar ypatingai gerbiamas... Kiekvienas rimtas ir naudingas kraštui darbas palaikomas, kai anksčiau dažnai buvo trukdomas... Išjungus į komplikotą valstybinį planą, išsilygins gyvenimo standartai". Balsuosiu už žviesią ir turtingą Lietuvą be klasinių skriaudų, be tautinės neapykantos, už valstiečių, darbininkų ir darbo inteligentų bendrus reikalus."

Įdomu, kad tas pats Kolu-paila 1956 metais Čikagoje įvykusiame "bendruomenės" neva kultūros kongrese padainavo jau kitą dainelę. Nepriklausomos Lietuvos mokslas buvęs nepaprastai aukšto lygio ir vyriausybės nevaržomas. Girdi: "Dabar žinome, kad laisviausioje ir demokratiškiausioje šalyje (su-prask JAV) augstosios mokyklos nesinaudoja nė sesėliu mūšų (universiteto) turėtos autonomijos". Šitą tipingą prisilakė-lį, (vokiškai -- mitlaefer, angliškai -- fellow traveler) K. Kaunas vadina ypatingai nusipelnusiu asmeniu!

Cia cituoju S. Kolu-pailos straipsnį rinkimų proga ne tam, kad palyginus su jo gausiais straipsniais Drauge ir Aiduose, bet tam, kad jis, kaip vyriausios rinkiminės komisijos narys, autoritetingai nurodė, jog sovietinėje Lietuvoje esą trys pagrindiniai luomai: valstiečiai, darbininkai ir darbo inteligentai. Kas gi yra tų luomų reprezentantai?

Darbininkus, aišku, atstovauja kompartija. Ją legalizuojant 1940 m. birželio 26 d. buvo paskelbta, kad ji pralaimėjusi Smetonos-Voldemaro reakcijai dėl socialdemokratijos išdavimo. Birželio 29 d. kompartija viešai atmeta ir socialistų-revoliucionierių pasiūlymą bendradarbiauti.

O kas kalba valstiečių vardu? Likimo ironija norėjo, kad Lietuvoje mes turėtumėm partiją valstiečių-liaudininkų vardu. Ji yra kilusi iš bendro liberalinio-demokratinio sąjūdžio, kuris laikui bėgant suskilo į pažangiečius (vėliau tautininkus), sandariečius ir daugiau į kairę pakrypusius valstiečius bei liaudininkus, vėliau susijungusius. Tą partiją išsteigė ir visą laiką jai vadovavo daugiau ar mažiau liberalinio nusiteikimo asmenys, iš profesijos ne "valstiečiai", bet advokatai, gydytojai ir kaip miestelėnai. Partija buvo pavadinta vienos gyventojų

Bolševikai pasiūlė sudaryti koaliciją ir liaudininkai, užmiršę liberalizmą bei demokratiją, pasiūlymą priėmė.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

klasės vardu, kad per rinkimus paviliojus daugiau rinkikų. Savaimė aišku, kad atvažiavus į kokią bažnytkaimį ir užsilpus ant bačkos negalima buvo klausytojų suvilloti kokiomis nors kalbomis apie demokratiją, apie tai, kad demokratijoje, pavyzdžiui, atskiram individui yra suteikiamos tokios pagrindinės teisės, kurių ir didžiausia daugumą negali atimti. Kad sumedžiuojus balsų, reikėjo kreiptis į masių žemesnius instinktus -- pavydą ir neapykantą. Reikėjo pasisakyti prieš ponus, pašlepti kitos didžiosios partijos didžiausius žulus -- dvasininkus. Tokios linijos reikalavo krašto kultūrinis lygis ir norėdami laimėti rinkimus, liberalai turėjo išniekinti savo idealus. Toks labai žemas ir primityvus politinės kovos lygis bei nesusiūduojamas valstybės reikaluose vėliau įgalino 1926 m. perversmą. Po to perversmo partija buvo uždaryta, o po Suvalkijos neramumų likviduota ir paskutinė partijos masinė organizacija Jaunimo Sąjungą. Tačiau buvo vieša paslaptis, kad partijos branduolys ir toliau veikė, kad jos pirmininku po M. Slezevičiaus mirties buvo išrinktas advokatas Zigmas Toliušis, kad partija turėjo savo organą Lietuvos Žinias, nors formaliai komercinės Varpo bendrovės leidžiamas. Atkirsta nuo masių valstiečių-liaudininkų partija, veikdama neformaliai, virto daugiau miestelėnų samūriu, negu ūkininkų sąjūdžiu.

Tokioje būklėje partija užtikino bolševikų invazija. Bolševikams skubiai buvo reikalingi talkininkai. Galvodami Rusijos revoliucijos pavyzdžiu, jie šaukėsi ir Lietuvoje "valstiečių" talkos, užmiršdami kad tarp Rusijos ir Lietuvos valstiečių dar prieš pirmąjį pas. karą buvo nemažas skirtumas. Lietuvos valstiečius, paleisdamas iš baudžios, Muravjovas Korikas apdalino dvarų žeme, įtaką kad nubaudus "lenkiškai" nusiteikusius dvarininkus, ir sumažinus jų tuo tarpu Rusijoje iš baudžios paleisti baudžiauninkai ir toliau liko proletarais be nuosavybės. Prisirišęs prie savo žemės Lietuvos ūkininkas buvo ir yra vienas didžiausių bolševizmo priešu.

Kad suvaidinus "valstiečių" pritarimą naujai santvarkai, bolševikai nutarė nudauginti sudarę koaliciją su valstiečiais-liaudininkais. Už tat jie į V. Krėvės vyriausybę plačiai atidarė duris liaudininkams ir jų išaugintiems asmenims (studentams varpininkams ir Lietuvos Žinių bei Lietuvos Ūkininko bendradarbiams). Tuo tarpu, kai social-

demokratai buvo vadinami darbininkijos išdavikais, socialistų-revoliucionierių talkos kratomasi, tautininkai uždaryti, apie krikščionis demokratų tyllima... buvo viešai paskelbta, kad naują "prezidentą" J. Paleckį liaudininkų vardu sveikino Z. Toliušis ir L. Šmulkštys! Susilaukę tokios malonės valstiečiai-liaudininkai turbūt užmiršo seną Homero patarimą -- "Bijau danajų ir dovanas nešančių" ir į siūlomą "koaliciją" įėjo.

Dabar p. Paramskas, buvęs liaudininkų tvirtovės Varpo -- b-vės direktorius, teigia, kad partija neveikusi todėl visi sveikinimai ir t.t. buvę tik atskirų asmenų darbas be partijos įgaliojimo, tačiau p. Bertašius tą teigimą paneigia, aiškindamas, kad trečią dieną po bolševikų invazijos per kurjerį gavęs centro komiteto instrukciją, kurioje buvo pasakyta: "Stovint angoje: gyventi ar žūti, CK tikisi, kad kiekvienas liaudininkas supras momento rimti, neįžeikos kaltininkų, ...bet jungsis į darbą ir gelbės tai, kas šiose sąlygose dar galima išgelbėti."

Is to aišku, kad CK priėmė bolševikų koalicijos pasiūlymą be jokių sąlygų, negalvodamas nei apie demokratiją nei apie liberalizmą. Tokios pažifros pasekoje liaudininkai sąvonorų sąjungos pirmininkas P. Gužas ir sekretorius J. Kalnėnas, pasiėmę išsigandusį voldemarininką Viliušį, nuskubėjo pas sovietų

pastatytą "prezidentą", sveikinti jį savanorių-kūrėjų vardu! Liaudininkai kooperatininkai organizuoja kooperatinių įmonių direktorių sveikinimą, (šioje delegacijoje dalyvavo ir 3 socialdemokratai). Nauji bolševikų skiriamieji pareigūnai giriąsi dalyvavę kokiame nors liaudininkų sąjudyje, pav. Jaunimo Sąjungoje arba bent bendradarbiau Lietuvos Žiniose, net Liūdas Gira pasisakė 1905 metais buvęs valstiečių organizatorium! Dalis liaudininkų, kaip sako p. Bertašius, vėliau pajutė, kad "per toli nuėjo, plaukus sau draskė ir patys prisipažino -- kelio mums atgal nebėra", dalis pateko Sibiran, o dalis... dar ir šiandien turi neblogas vietas Lietuvoje.

Įdomus sutapimas: po kelių mėnesių kitas žymus liaudininkas, Lietuvos pasiuntinys Berlyne, Kazys Škirpa, norėdamas įtikti naciams, pradeda organizuoti naują partiją naciškais pagrindais, iš savo tautiečių reikalaujamas "vadui" priklausomo paklusnumo ir pagarbos! Ir jis užmiršo priklausęs "demokratinei ir liberalinei" srovei! O jam asmeniškai ir Lietuvoje buvusiems jo bendraminčiams būtų buvę daug sveikiau, jei jie atsimintų ir demokratiją ir liberalizmą. Matydami, kad naujų valdovų keliai neturi nieko bendro su jų idealais, jie, nei kiek nerizikuodami savo asmeniniu saugumu, galėjo pasakyti: darykite ką norite, bet be mūsų. Kodėl jie taip nepadarė, prie ko vedė jų galvosena, mums gali paaiškinti vienas liaudininkų "ideologo" dr. J. Pajaujis straipsnis, prie kurio sustosime kitą kartą.

Kitą savaitę: "Darbo inteligentai".

Bostone mirė inž. T. Okunis

Boston, Mass. -- Gegužės 2 d. mirė inž. Tomas Okunis, 80 m. amžiaus. Palaidotas katalikų kapinėse.

Tomas Okunis gimė 1878 m. kovo 7 d. Vilkaviškio aps. ir valsč., Selvių km. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje ir 1896 m. baigė Mintaujos gimnaziją. 1903 m. baigė Maskvos universiteto Matematikos fakultetą ir 1908 Aukštąją Technikos Mokyklą Maskvoje dipl. inžinieriaus laipsniu. Tuoj po pirm. pas. karo tarnavo Lietuvos Pasiuntinybėje Maskvoje, kur organizavo Lietuvos turto grąžinimą iš Rusijos. 1924 m. grįžo Lietuvon, dirbo Plentų Valdyboje, vėliau buvo Tauragės, Marijampolės, Alytaus apskrities inžinierium. Lietuvos Cukraus B-vės pavedimu, prižiūrėjo Marijampolės ir Pa-venčių cukraus fabriku statybas. Aktyviai reišėsi spaudoje, rašydamas Lietuvos statybų klausimais, kritiškai įvertindamas naujai organizuoja-

mus ar atliktus darbus. Amerikon atvyko 1949 m. iš tremties Vokietijoje. Liko žmona ir sūnus inž. archit. Jurgis Okunis.

SCHUYLER SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION
of Kearny, N. J.

IŠTEIGTA 1924 m.

Julius Paknis, President
George Katilus, Vice-pres.
Peter W. Velevas, Ex. Mgr.
Joseph M. Belza, Treasurer
Mrs. S. Dasker, Asst. Sec'y24 Davis Avenue
KEARNY, NEW JERSEYAtdara kasdien, išskyrus šė-
tadienius ir šventadienius, nuo
10 v. t. iki 3 v. p. p. Penka-
dienių vakarais nuo 6 iki 8:30.MOKAMA 3
Kapitalas \$1,600,000

Hitlerio šnipas pasakoja...

HITLERIS ĮSAKĖ PAGROBTI
KUNIGAİKŠTĮ WINDSORĄ...

Į Šveicarijos banką Windsoro sąskaiton norėta padėti 12 milijonų dolerių

1940 m. liepos pradžioje Reicho užsienio reikalų ministris Ribbentropas išsikvietė pas save SS žvalgybos viršininką Walterį Schellenbergą.

-- Jūs, be abejo, prisimenate kunigaikštį Windsorą, kai paskutinį kartą jam buvote pristatytas?

-- Ne, -- atsakė Schellenberg.

-- Ką jūs galvojate apie jį? Kaip įvertinate politiniu požiūriu?

Schellenberg atsakė, kad jis niekad nebandęs apie Windsorą susidaryti platesnės nuomonės. Jis, tiesa, matė kunigaikštį per paskutinį jo vizitą Vokietijoje ir žinojo tiek, kiek kiti apie jo pasitraukimą nuo sosto. Bet Ribbentropas buvo kitos nuomonės. Windsoras, anot jo, turėjęs savo idėjas, kurios nepatiko anglų vyriausybei, jo vedybos buvusios tik pretekstu nušalinti nuo sosto didelį Vokietijos draugą.

-- Fiureris ir aš manome, kad turėtumėme užmegsti ryšį su kunigaikščiu Windsoru ir išnaudoti jo provokiškus sentimentus. Mes esame pasiryžę paremti jį materialiai. Tam tikslui jo asmeniškoms reikalsams galėtumėme Šveicarijos banke padėti 50 milijonų šveicariškų frankų (apie 12 milijonų dolerių), jei jis pasiryžtų parodyti mažiausią gestą, kad nepritaria Anglijos karališkosios šeimos manevrams. Aišku, Hitleris norėtų, kad Windsoras persikeltų gyventi į Šveicariją, ar kitą kurį neutralų kraštą, su sąlyga, kad nebūtų toli nuo Vokietijos ekonominės, politinės ir karinės įtakos. Jei anglų žvalgyba bandytų kludyti panašiam susitarimui, Hitleris jums įsako panaudojant net jėgą. Windsoras turi būti nugabentas į jo pasirinktą kraštą, kur anglų žvalgyba negalėtų pasiekti. Hitleris šiai operacijai skiria didelę reikšmę ir jei Windsoras suabejotų paskutinį momentą dėl tokios kelionės, panaudokite jėgą, kad įtikinti, jog padėtis reikalauja iš jo, kad jis būtų mūsų globoje. Kunigaikštis Windsoras laukia kvietimo medžioklėn pas mūsų draugus ispanus. Šita medžioklė bus geriausia priedanga užmegsti su jus ryšį. Visos priemonės yra jūsų dispozicijoje ir jums paliekamos laisvos rankos. Hitleris reikalauja, kad visa tai būtų įvykdyta greitai.

Ribbentropas dar pastebėjo, kad 50 milijonų šveicariškų frankų nėra galutina suma ir ji galėsianti būti padidinta, jei Windsoras pasirodys sukalbamesnis.

Kitą rytą Schellenberg išskrido į Madridą. Ispanų ir portugalų aristokratai, su kuriais Windsoras palaikė santykius, tvirtino, kad laike vieno pobūvio Windsoras pasiskundė, kaip jį vargina nuolatinis anglų žvalgybos sekimas ir jis mielai apsigyventų Ispanijoje, ar kur toliau nuo anglų žvalgybos akių.

Vokietijos ambasadorius Madride Stohrer pažadėjo Schellenbergui padėti, kad jis būtų pakviestas irgi į medžioklę. Nežiūrint, kad ispanai su vokiečiais kolaboravo, Schellenberg nutarė jiems neatidengti pilnai savo kortų.

Tačiau kunigaikštis Windsoras, sėdėdamas Lisabonoj, nerodė jokio noro skubintis į medžioklę ir Schellenberg ištinę, kad visa ši istorija buvo pagrista šiaip sau pasakytais žodžiais, tad nutarė pats nuvykti į Lisaboną ir vietoj dalyką iširti.

Lisabonoj, kad anglų žvalgyba jo neįtartų, apsigyveno vieno Olandijos žydo šeimoje, dirbusio vokiečiams. Iš savo agento japono, su kuriuo jam teko jau anksčiau dirbti, Schellenberg paprašė smulkesnių žinių apie Windsoro rezidenciją, jos gyventojus ir sargybą. Japonas sutiko jam padėti.

Vokietijos ambasadorius Lisabonoj Huene, kuriam Schellenberg išdėstė savo misiją, prileido, kad Windsoras gal ir nėra pilnai patenkintas savo padėtimi, bet iš tų kelių lengvai pasakytų žodžių, gal Berlynas perivertino padėti.

Iš japono Schellenberg savo smulkų Windsoro vilos planą. Anglų įtaka Portugalijoje buvo didesnė negu vokiečių, tad reikėjo labai atsargiai veikti. Po dviejų dienų Schellenberg sugėbėjo pastatyti savo informatorius net pačioje viloje, po penkių dienų jis jau žinojo kiekvieną Windsoro pasakytą žodį. Atrodė, kad Windsoras neketina vykti medžioklėn į Ispaniją. Paskyrimas Bermudų gubernatoriui jam nepatiko, bet jis nerodė jokio noro gyventi Europoj kuriam nors neutraliame krašte. Tačiau, jeigu būtų sustiprintas sekimas, gal tas įpykintų ir panorėtų išeiti iš to rato.

Per vieną aukštą portugalų policijos pareigūną Schellenberg pasirūpino, kad būtų sustiprinta portugalų sargyba. Šis išpėjo kunigaikštį, kad anglų ir vokiečių žvalgybos perdaug sekancios ir dėl to jis ėmėsi šių saugumo priemonių. Tą pačią naktį viloje buvo išdaužti langai ir portugalų policija apžiūrėjo visus kambarius, kas sukėlė susijaudinimą. Tarp vilos tarnautojų buvo paleisti gandai, kad anglų

žvalgyba daranti visus šiuos nemalonumus, kad tik kunigaikštis greičiau išvyktų į Bermudus.

Visa tai padėjo sukurti rezidencijoje įtemptą atmosferą. Bet tai atkreipė ir anglų žvalgybos dėmesį, kurie suprato, kad kaž kam ruošiamasi.

Po dviejų savaitių Schellenberg iš Berlyno gavo telegramą: "Fiureris įsako tuojau pat pagrobtį kunigaikštį Windsorą!"

Tai buvo nelaukta. Pagrobtį kunigaikštį, kuris nerodė jokių sentimentų Vokietijai, buvo didžiausia beprotystė. Bet kas darė?

PASIRODĖ PASAULIO
LIETUVIŲ ŽINYNAS

A. Simutis
Pasaulio Lietuvių
Žinyno Redaktorius

Ši ką tik pasirodžiusi 464 puslapių naudinga ir kiekvienam lietuviui visuomenininkui reikalinga knyga susideda iš trijų dalių Angliškojoje dalyje (6-116 pusl.) paduotos pagrindinės žinios apie Lietuvą, jos istoriją, teritoriją, gyventojus ir išsamūs straipsniai apie lietuvių kalbą, meną, muziką, literatūrą, spaudą, sovietų okupaciją, deportaciją ir bendrai sovietų nusikaltimus prieš Lietuvą ir lietuvių tautą. Skyriaus gale paduotas platus leidinių apie Lietuvą svetimom kalbom sąrašas. Lietuviškojoje-angliškojoje dalyje (117-217 pusl.) surašyta per septynioliasdešimt svarbesniųjų

CASINO THEATRE
210 F. 86th Street
New York, N. Y.

Nuo gegužės 9 iki 15

ERZHERZOG JOHANN
GROSSE LIEBE

DAS HERZ EINER FRAU

Kunigaikštis Windsor su žmona yra pasidarę amžiniais klajūnais po pasaulį.

Schellenberg išdėstė savo draugui japonui gautą įsakymą, pasakydamas, kad nemanęs jo vykdyti. Japonas kurį laiką patylėjo, paskui pasakė: "Įsaky-

mas lieka įsakymu. Jis turi būti išpildytas. Pagaliau tai būtų nesunku. Jūs gausite visą paramą iš manęs. Jūsų Fiureris, tur būt, žino, kodėl jis savo rankose norėtų turėti Windsorą. Ko jūs norite iš manęs? Ar sužinoti, kaip šį įsakymą išpildyti, ar kaip iš jo išsisukti?"

Žeistas, kad jam primenama pareiga, Schellenberg bandė paaiškinti, kad Hitleris šio nutarimo ėmėsi turėdamas klaidingas informacijas.

"Ne mano reikalas svarstyti jūsų pasiteisinimą. Negalėkime laiko ir geriau pažiūrėkime, kaip mes galėtumėme jį įvykdyti. Jei norite save išgelbėti, reikia sudaryti aplinkybes, kad misija nepasisektų. Čia aš negaliu padėti, nes neturiu jokios įtakos kunigaikščio Windsoro sargybą, kad ji būtų taip sustiprinta, kad bet koks bandymas pagrobtį būtų neįmanomas. Apkaltinkite portugalų valdininką, kad jis dirba anglams."

Padėtis buvo nemaloni.

Tą patį vakarą Schellenberg mažame restorane susitiko su savo draugu portugalų, aukštu policijos pareigūnu.

-- Rytą aš jėga turiu pervežti kunigaikštį Windsorą per sieną. Šią naktį aš turiu sudaryti planą. Kiek žmonių jūs man galite duoti, kurie turės kartu apieisti Portugaliją ir kiek kainuos ši istorija? -- paklausė jo Schellenbergas.

Portugalas pastatė akis: "Aš negaliu imtis atsakomybės už tokį incidentą. Aš jums negaliu padėti pagrobtį jėgą. Aš nematau, kad nuo to jūsų krašto prestižas pakiltų. Bet jei jūs norėsite pats įvykdyti įsakymą, aš jums nesudarysiu klūčių!"

Schellenberg atsakė, kad su juo pilnai sutinkąs.

Windsoro išplaukimas artėjo. Iš Londono atvyko anglų žvalgybos aukštas valdininkas Walter Monckton pasirūpinti kunigaikščio saugumu.

Laivas su Windsoru išplaukė ir Schellenberg grįžo į Berlyną. Hitleris, perskaitęs jo raportą, nežiūrint, kad buvo nušvilęs, galutinai pritarė Schellenbergui, kad nepavartojo jėgos.

Kitą savaitę: HITLERIS TIRIA SOVIETŲ NORUS...

Smulkus indeksas knygos galo padeda kiekvieną reikalingą informaciją lengvai ir greit surasti. Daug iliustracijų, geras popieris, liuksusiniai kieti viršeliai. Kaina -- \$6.50. Užsakykite siųsti redaktoriumi: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 Street, New York 24, N. Y.

Romas Viesulas Guggenheimo laureatas:

TAUTINĖS KULTŪROS IŠLAIKYMAS LIŪDNOJ PADĖTY

— Kokios yra, jūsų nuomone, lietuvių tautinio meno galimybės trentyje?

— Klausimas nėra naujas. Jis yra labai opus dailininkams, židrovams ir mūsų kultūrininkams. Aš asmeniškai galvoju, kad mūsų tautinės kultūros klestėjimas, arba tautinės kultūros liekanų išlaikymas yra gana liūdnose padėtyje. Sunku bet ką išauginti dirvoje, kurioje organiskai neminama. Galima kurį laiką vegetuoti, bet ilgai aplinka papildoma naujais išpučiais ir atsiminimų trupiniai, kuriuos išsivežėme iš savo krašto, neišvengiamai mažėja. Klausimas būtų, kaip užkirsti kelią ir kokių praktiškų priemonių griebtis, kad galime būti išgelbėti tai, kas dar turima. Bet čia išdrėti šviesią perspektyvą sunku.

— Jūs kalbate, tur būt, apie bendrą padėtį. Bet kiek tai liečia atskiras asmenybes? Prisiminkime faktą, kad Picasso, kuris jau 50 metų gyvena Prancūzijoje, pasilieka ispanu. Yra ir daugiau pavyzdžių iš kitų tautų. Kokia yra jūsų nuomonė apie specifinę lietuvišką išraišką, apie lietuvišką stilių, kurį galima būtų išlaikyti trentyje?

— Man atrodo, kad žmonės, bendrusiems savo krašte nutautėjimo pavojaus, arba sakysim, pavojaus pamesti savo tautinį pagrindą, beveik nėra.

Sunku numatyti šviesią perspektyvą

braižykoje. Darbas mechanikas, bet kūrybiniai neišsėmę.

Bet tiems, kurie breną ir šjo mokslus, darė pirmuosius žingsnius menę, neturėdami organisko kontakto su savo kraštu, padėtis yra daug liūdnėsnė.

— Ką jūs vadinate lietuvišku stiliumi, lietuviška išraiška mene?

— Lietuvišką išraišką mene nemanau, kad galima būtų apriboti vien mūsų tautinių elementų naudojimu. To galima išmokyti bet ką, net svetimtautį naudoti mūsų liaudies raizniais ir ornamentais. Esmė yra pojūtyje, kurį kūrėjas turi savyje. Ir šitame pojūčio specifiskume kaip tik glūdi mūsų ryšis su mūsų specifine tautine meno išraiška. Sakysim Ciurlionis, kuris, mano nuomone, yra vienas didžiausių mūsų menininkų, savo tapyboj labai mažai turi liaudies ornamentų, daugumoj tematiniai jis net yra internacionalus, bet jis turi savo specifinį pojūtį ir tame pojūtyje jis yra lietuviškas. Kūrėjas, kuris savyje turi šito elemento, to tautinio elemento, nežiūrint kaip jis besireikštų ir apie ką jis kalbėtų, jis reikšis savo specifine forma, kuri, gal būt, bus visai instinktyvi ir čia sąmoninga pastanga mažai ko gali nulemti.

— Kiek atsimenu jaunystėje jūs studijavote teisę. Kaip iš

ALEKSIS RANNIT

tokio racionalaus mokslo priėjote prie meno?

Reikia pasakyti, kad man teko ilgai įstiekti savęs. Aš su galiau apie dešimt metų, klaidžiodamas aplinkiniams keliais, pamažėli artėdamas prie meno. Baigęs gimnaziją pradėjau studijuoti teisę. Visi buvo labai nustebę, kodėl nestojau į meno mokyklą. Jei ne bolševikų okupaciją būčiau teisę baigęs. Teisė man buvo įdomi ne tiek paragrafine prasme, kiek psichologine, pažinti žmonių santykiavimą. Vilniuje kalta teisės lankiau režisieriaus Juknevičiaus dramos studiją ir kurį laiką buvau jaunuoj aktoriumi Vilniaus teatre. Aktoriumi teko bėgti ir iš tėvynės, bei Vokietijoje keliose teatruose vaidinti. Į dailę sugrįžimas buvo beveik pripuolamas. Vokietijoje teko sunkokai sirgti ir didžiausioji nevilty pradėjau ligoninėje piešti aplink gulinėlius ligonis. Ję vis pradėjo laukti, kodėl aš neinu į meno mokyklą. Tai buvo galutinas postkis. Freiburge baigęs keturių metų kursą per dvejus metus, gavau prancūzų vyriausybės stipendiją meno studijoms pagilinti Paryžiuje. Nuo tada man buvo aišku, kad tai mano paskutinis pasirinkimas ir daugiau nebus klaidžiojimų.

— Koks buvo jūsų kelias čia Amerikoje, atvažiavus iš Europos?

— Pradžioj dirbau paprastu dazytoju. Dažiau langus, laiptus, lubas, grindis. Po to teko pereiti pas dail. Valešką prie bažnyčių dekoravimo, kas buvo įdomesnis darbas, daug atpildo duodantis. Tame laikotarpy padariau du paveikslus steninės grafito technikoje, Chicagoje sv. Kryžiaus bažnyčioje. Dėvėjęs Chicagoje dvejus metus, persikėliau į New Yorką. Visa mano kūryba padaryta atliekamu nuo darbo laiku, šalia attonių valandų paprasto darbo kasdien. Paskutiniu metu dirbu

— Būtų įdomu sužinoti apie jūsų pasiekimus Amerikoje, kiek yra muziejų įsigijusių jūsų darbų?

— Per šesetą metų turėjau Amerikoje apie šimtą parodų. Teko gauti nemažai atžymėjimų už išstatytus darbus ir iš parodų mano darbų įsigijo žymūs muziejai: Cincinnati meno muziejus, Philadelphiajos meno muziejus du darbus, Kongreso biblioteka Washingtone 5 darbus, New Yorko miesto biblioteka ir visai neseniai mano darbą įsigijo Metropolitan muziejus New Yorke, kuris yra labai atrankus ir nedažnai teikia išigyti naujų darbų.

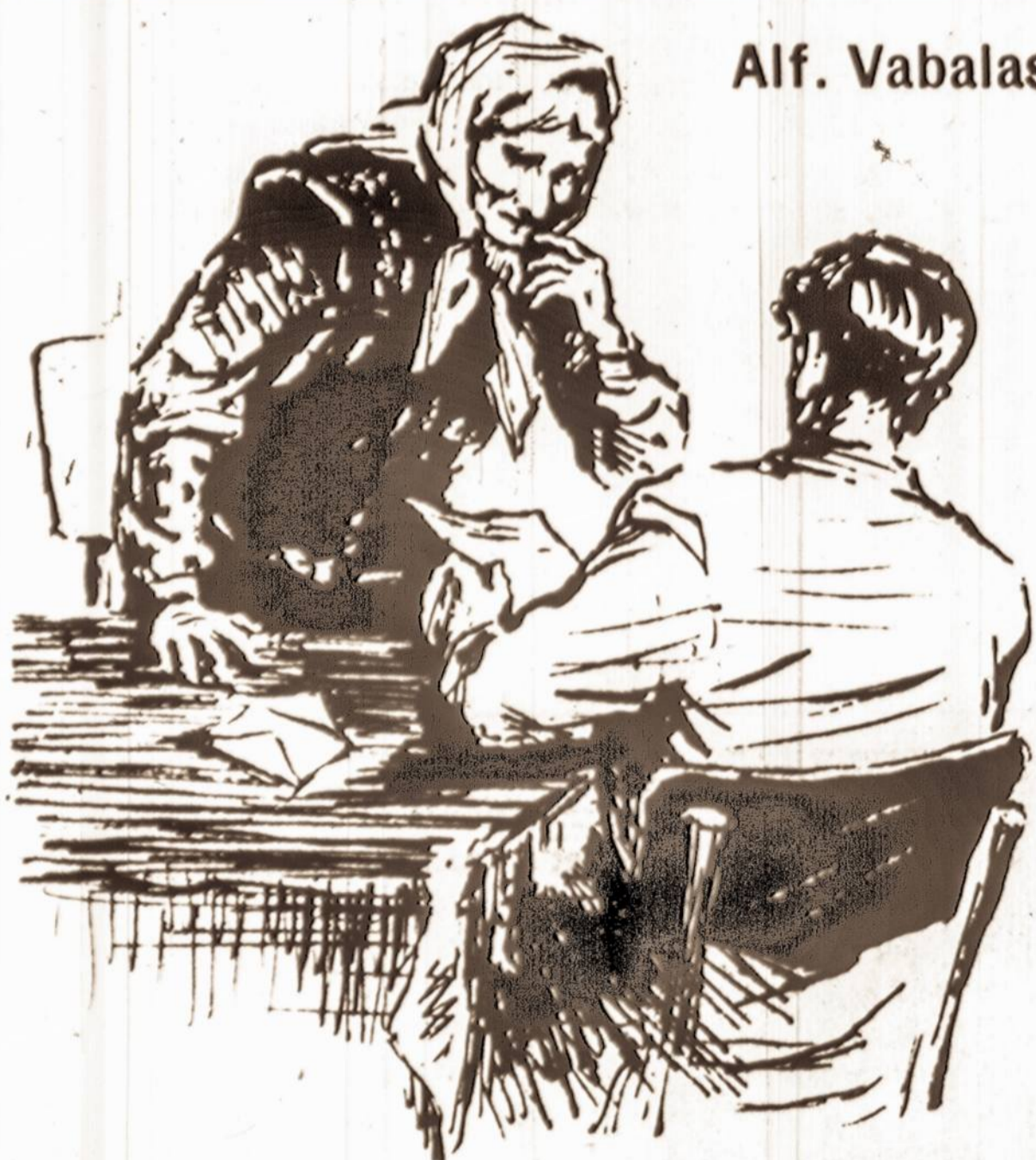

Lietuviškos vasarvietės

DRUSKONIE HALL

Catskill kalnuose nuo gegužės mėn. 15 d. priima svečius (pranešti bent dieną anksčiau) ir užsakyamus vasarai ir Decoration Day.

YRA "COTTAGE" IŠNUOMAVIMUI VISAI VASARAI
Rašyti: SOPHIE KRAUNAITIS, ANDES, N. Y.
Telefonuoti: ANDES (Endis) 2781 nuo 7 V.Vak.

Aif. Vabalas

MOTINOS DOVANA

Apsakymas iš dabartinės Lietuvos gyvenimo

Antri metal gyvena Ramiojoje gatvėje. Tai tikrai rami, tyli gatvė pačiame miesto centre, išspraudusi už pagrindinės magistralės. Abiejomis šonų akmenų grindinio pusėmis plačiai nukerosjusios lėpos ir karpyti klevai. Jokie automobiliai čia nekeliu dulkių ir nekiludo mūsų gatvės ramybės. Tik nuo įdros pakilęs vėjas atneša dusių uosto gaudimą, miesto dūzėj. Medžių lapų šlamėjimas tie garsai pasikeičia, tampa kažkokiais paslaptiniais, lyg įsivaizduojamo milžino išsivimas.

Draugai man ne be pagrindo praataria:

— Bepigu tau... Gavai butą Ramiojoje gatvėje...

Taip, puiki mūsų gatvė. Ir žmonės joje gyvena kaip parinkti. Nei čia girtų, nei triukšmingai besibarančių. Todėl gal ir milicininke niekad nepamatysi. Iš ryto visi skuba į darbovietas, sugrįžę vakarais sėdiniuoja ant suolukų (suolukas yra beveik prie kiekvieno namo), šnekučiuojasi. Ant šilgintvų žaidžia vaikai. Palaiminga gatvė!

Štai kad ir mūsų dviaukštis namas. Antrame aukšte, priešais mano butą — pedagoginės mokyklos dėstytojo durys, apačioje gyvena verpimo fabriko brigadininko ša-

ma. Ten dar du buteliai su bendra virtuve: viename kambaryje gyvena jaunavedžiai, kenservų žmonės darbininkai, o kitas kambarys kol kas tuščias. Šako, ir jį perduos jaunavedžiams, nes, girdi, laukia šeimoms papildymo. Visai gali būti.

Anksčiau tame kambaryje gyveno našlė Monkuvienė. Su ja susipažinau pirmąsias iš visų namo gyventojų, tik atskėles į Ramiają gatvę.

Mūsų baldai dar buvo netvarkingai sujaukti, surašyti į ryšulius, kai į kambarį įėjo susilenkusi senutė. Šilais šilutėliais plaukais, užsimetusi gerokai nutrintą skrandutę.

— Jūs man deivanėkite, — kreipėsi Monkuvienė. — Būkite geras, paskaitykite... Aš čia iš įrašimo...

Pasirodo, iki šiol jai laiškus skaitydavo šimame bute gyvenęs miesto laikraščio redaktorius darbuotojas.

Paemiau vėką, ištraukiau šilavą popieriaus lapelį. Jai rašė sūnus Skubis, bet dailia rašysena buvo primarginta iš viso keturios eilutės. Sūnus pranešė, kad motinos laišką gavęs, jam sekasi neblogai, dargi gerai — gavęs paaukštinti. Ir dabar jis tapęs nemažu viršininku.

Monkuvienės atvirame, giliu raukšlė išvaogtame veide žaidė nusilepiamas džiaugsmas.

— Mano vaikėla, — lingavo ji galvą. — Gavus mano Aigirdukas; tai laimė man senel, tekį sūnų išauginusiai.

Paskui susirūpinusi tešė:

— Bet ir darbe vargšeliui dabar... Juk nejuokai šitokia vieta... Ilionių tėvu...

Monkuvienė paprasė parašyti atsakymą: — Neilkaui skolinga... Už tai grindis išsveisiu... Man augant, nebuvo kaip mokytis — palikau žilba.

— Grindų šveisti pas mane nerėkės, — tariau. — Su mielu noru jums padėsiu. Visada kreipkitės. Susitarėm susitikti vakare. Ji atėjo, dar nespėjus sutempti. Sužinojau, kad Aigirdas, neseniai baigęs institutą, buvo paskirtas į vieną šiaurinės Lietuvos mašinų-traktorių stotį vyriausioju inžinierium, o dabar — dar paaukštintas. Monkuvienė dirbo valytoja maisto produktų parduotuvėje.

— Mašinos, traktorai visokie, — atsidusėdama aiškino senutė. — Pabandyk viską sutvarkyti. Rūpesių, tur būt, begalės... Net atvažiuoti vargšeliai negatėjo... Toksai kelias, toksai... Traukiniu du peršėdimai. Tai ne iš Kauno, kal mekšai... Būdavo išleis ant žemaitių pienio — ir namie.

Monkuvienė diktavo, o aš rašiau. Prirasėme, berods, net tris puslapius. Tai buvo platus pasakojimas apie pavasarį, atėjusį į pajūrį, apie Ramiają gatvę, apie mūsų namą. Atsargiai, stengdamasi nesukelti sūnui neramumo, motina praštarė Aigirdui apie vis sunkėjantį darbą parduotuvėje, apie diegį, kuris erzina jai šoną. Patarė vaikui nepersisidyti, iki vasaros dėvėti vlinenį megztinį, nepalikti nakčiai praviro langų... „Nepamiršk, Aigirdėli, — buvo parašyta laiške, — tu juk sunkiai persirgai kokliušu. Vėš išgalbėjom nuo mirties tada su vėlionių tėvu...“

Senutė manęs atsprasinėjo už sutrukdytą ir ilgai dėkojo už parašymą.

Paėmusi užkiljuotą vėką, suvynioje į laikraštį, dar sykį padėkojo ir išėjo klypuodama, nuvargusio seno žmogaus eiseną.

Bėgo dienos. Pamatęs gatvėje Monkuvienę, prisiminiau pirmąjį mūsų susitikimą ir paklausaui:

— Atsakymo dar nėra? — Dar neatnešė, — atsakė ji. — Darbė sūnelis daug turi. Tik pagalvokite, — tekoje vietoje sėdi.

Pe kurio laiko senutė vėl užėjo pas mane. Iš jos veido supratau, kad laiškas — yra.

Atplėšėme, ir aš jai perskaičiau. Šį sykį skubia rašysena buvo pamargintose trys eilutės. Ir pridurta: „Skubu labai“. Motina džiaugėsi, kad sūnui sekasi gerai. Suredaguavė jam vėl didelį laišką: pilną naujienų ir kupiną motiniškos meilės.

Aigirdas būta pedantiškai tvarkingas žmogus. Pasto darbuotojas jo laiškus motinai teikdavo reguliariai kiekvieno mėnesio pradžioje, beveik tuo pačiu laiku, kai iš namų valdybos buvo gaunamas pranešimas apmokėti už butą. Ir visada — trys keturios eilutės. Retkarčiais tai būdavo parašyta tiesiog ant įstaigos firminio blanko ir įkišta į firminį vėką.

Mūsų gi laiškas plaukdavo ilgi mėnesiai — motinos laiškas vienuoliktą sūnui.

Pranešėme, kad motina pasiiluosė iš parduotuvės, nes jau smarčiai neprimate ir dar labiau diegia šoną. Paguodėm sūnų, kad pa-

kus, būtų įdomu sužinoti šis tas iš jūsų jaunystės.

-- Gimiau Latvijoje, netoli Daugpilio, Zarasų, Obelių ir Rokiškio kampe. Mano gimtoji pavardė Veselauskas. Viešulu pasidariau čia daugiau vietinių sąlygų verčiamas. Nuo pirmųjų dienų pasireiškė mane, man teko tekdavo dažnai atsakinėti į varginančius klausimus. Pasakius pavardę, tuoj būdavo pirmas klausimas: Kas jūs, ukrainietis? Ne, Lenkas? Ne, Rusas? Ne, Čekas? Ne. Reikia, pati pavardė sugestina slavišką kilmę. Kas lietuviams būtų nuostolingas dalykas. Kodėl Viešulas? Viešulu mane vadino dar Vilniuje valdybos studijoje. Tai buvo mano pravardė. Tad

Dėkoja

Sakoma, draugus pažinsi nelaimėje. Ir mes liūdesio valandose, mirus mūsų sūnui Edvardui, vos 44 m. a., gavome tiek daug užuojautos, kad buvome nustebinti: nesitikėjome, tiek draugų turėję.

Pirmiausia nuoširdi dėka prelatui Ambotui, kun. Benisevičiui ir kun. Karlonui už mišias bažnyčioje ir apeigas kapuose. Dėkojame už gėles Šv. Jono Draugijai, Piliečių Klubui, Vyrų Klubui ir visiems kitiems. Taip pat muz. J. Petraičiui už gražų giedojimą. Dėkojame visiems laidotuvių dalyviams: apie 100 automobilių traukė į kapus. Visiems už mišias, kurių buvo daugybė. Reikiame padėką Karlonienei ir jos laidotuvių įstaigai.

Nulindę tėvai Jonas ir Rozalija Mončičinai, brolis Pranas, jo žmona Julija ir dukrelės.

aš ją ir pasilaikiau čia imdamas pilietybę. Mano nuomone ji labiau lietuviška negu Veselauskas.

Gimiau labai neturtingoje šeimoje ir tėvas mirė man būnant septynerių metų. Teko išeiti iš namų ir ganyti gyvulius pas savo gimines. Baigęs pradžios mokyklą grįžau namo ir atrodė, kad čia būtų pasibaigęs mano mokslas, jei ne mama, kuriai pagailo vaiko užmesti toj kaime aplinkoje. Ji darė žygius išleisti į gimnaziją, nors lėšų neturėjome. Susisiekusi su lietuvių mokytojais, sužinojo, kad Rygoje yra lietuvių gimnazija, kuri gabiems ir neturtingiems mokiniams duoda pašalpą ir nemokamą mokslą. Turiu dėkoti savo motinai, kad ji padarė mane lietuviu, nes būčiau tikriausiai nutautėjęs būdamas tarp latvių, ko jau buvo pradžia lankant latvių pradžios mokyklą. Mama juto tą pavojų ir stengėsi mane išsiųsti Rygon į lietuvių gimnaziją. Gimnaziją lankiau nemokamai ir žinoma ne kieno kito kaip tik Lietuvos mokesčių mokėtojų dėka, nes ši gimnazija buvo išlaikoma Lietuvos valdžios. Baigęs gimnaziją gerai pažymiais, gavau Lietuvos valdžios stipendiją studijuoti universitete.

Už viską, jei šiuo metu kuom nors esu, turiu būti dėkingas Lietuvai. Ir tai yra pradžia mano sumanymo, kokia nors prasme už tai Lietuvai atsilyginti. Tas leidinys, apie kurį pradžioje minėjau, lietuvių liaudies dainų temomis, būtų šoks toks atsimokėjimas atgal už tai, kas man buvo Lietuvos duota per visą mano pragyventą laikotarpį.

KAUNAS ŠIANDIEN

Bendras Kauno vaizdas nuo Aleksoto kalno. Nuotrauka daryta šį pavasarį.

kaks motinai pensijos — kiek ten senam žmogui bereikia...

Algirdas pranešė, kad vedė gydytoją. Išgirdusi šią žinią, senutė truputį nulūdo. Pabandžiau jos liūdesį išsklaidyti, paaiškinamas, kad medikės dažniausiai esti geros žmonos, mylinčios savo vyrus.

— Kažin, kokia ji? Dievas žino... — skarelės kamuščiu nubraukdama akis, pastebėjo Monkuvienė.

Tada parašėme du laiškus vieną sūnui, kitą — marčiui. Pasveikiname, palinkėjome daug laimės, parašėme nuotrauką. Užkvietėme jaunavedžius vasarai į pajūrį.

Bet jie neatvažiavo. Nesulaukėme ir nuotraukų. Be Monkuvienės žinios vieno laiško pabaigoje prirašiau: „Nejaugi jūsų žmona tokia negraži, kad net bijote ją parodyti motinai? Pasipiktinęs kaimynas“.

Emiau pastebėti, kad duoklėški sūnaus laiškei po tris keturias eilutes aiškiai skaudino Monkuvienę. Tačiau teisingama Algirdą, ji visada pridurdavo:

— Daug darbo vargšelis turi...

Žinodamas visus Monkuvienės reikalus, dažnai su ja susitikdamas, ne kartą galvojau: kokia stipri ir niekuo nepakeičiama motina melė. Gallėdamasis senutės, prasimaniau perskaityti daugiau, negu sūnaus parašyta. Žiūrėdamas į kuklias ir žaitas eilutes, ant greitųjų sumesdavau vieną kitą jautresnę frazę, nors kelatą širdingąsias žodžių. Senutė sypsodamasi prašė tas vietas dar sykį perskaityti ir kručino sausas lūpas, kartodama tariamuosius sūnaus moliesnius žodžius. Paėmusi į drebančias, suskeldėjusias rankas laišką, ilgai į jį žiūrėjo primerktomis akimis ir stebėjosi:

— Kaip gražiai rašo, net graudu pasidaryti... — ir pabučiavo laišką.

Mane nukratė šurpas ir visai rimtai supykau ant Algirdo: „Kam tu verti mane meluoti? Apgauginėti tavo motiną?“

Nukrito lėpų ir klevų lapai. Pamažu artėjo žiema. Papūtė dygus vėjas. Kiemo balutės užsidengė blizgančiu leduku. Pasikeltė, pašlurpo ir mūsų Ramioji gatvė.

Monkuvienė pas mane neužėjo nei ketvirtą, nei penktą (tomis dienomis visada būdavo sūnaus laiškas). Jos nesitikėdamas kieme ir gatvėje, šeštos dienos vakare pasibeldžiau Monkuvienės kambario duris.

Senutė gulėjo lovoje, užsiklojusi paltu ir man gerai pažįstama, nutrinta skrandute. Prie lovos, ant nedažytos taburetės, buvo padėtas sūnaus laiškas.

— Paquidė sultukas, — kiumi balsu pasakė Monkuvienė. — Geri kaimynėliai kronį pakuria, apliuobla... Net pas jus negeležiu užlipti, kojos linksta. Persprašau...

Perakalčiau Algirdo laišką — tokį patį, kaip ir dešimtyje prieš jį. Parašėme atsakymą. Kai perskaičiau, ką parašiau, jį paprasė išbraukti vietą, kur aprašyta ligą.

— Per daug griežtai. [skaudina Algirdai]... Jam ir taip daug rūpesčių. Didelė vieta... Sava šeima... Nereikia...

Monkuvienę lankėme visi namo gyventojai, nesėme valgyti, valetus, buvome lėkviatė gydytoja. Kukilame jos kambarėlyje visada būdavo žmonių. Iš po patale ištraukaui gyslotą, sudžiūvusią ranką, jį rodė senas sūnaus fotografijas, knygas, studentiškus užrašus.

— Kodėl jis neatvažiavo? — kraipė galvą nustebusios kaimynės.

— Gal darbo daug turi... — paaiškino senutė. — Tei, kitame krašte Lietuvos... Traukiniu du persidėmali...

Neiškenčiau ir nuėjau pasitarti su pedagoginės mokyklos dėstytoju. Nusprendėm, kad reikia imtis priemonių. Bet kokiu? Parašyti į laikraštį? Išleisti fejetoną, bet tai būtų mirtinas smūgis pačiai Monkuvienėi. Apkęsti vyresnybės sėdintėje? Ir nusprendėm parašyti pačiam Algirdui, priminti jo sūniškąją pareigą. Taip ir padarėme.

Kartą buvome su Monkuviene vieni du. Senutė paprasė prisėsti ant taburetės ir pasakė vieną savo paslaptį:

— Artėja Algirdėlio gimimo diena. Kaamet jį pasveikinu ir padovanuoju kokį nors niekį... Pernal paslūčiau slikinius šaltinius, užpernai — rankinį laikrodį...

Ji suminėje daug būtinų reikalingumo daiktų, padovanėtų vieturčiai sūnui jo gimimo dienos proga.

— Patarkite, ką pasiūsti siemet? — maldaujančiu tonu paprasė Monkuvienė. — Tiesiog patį nelėmanau...

Ir paminėjo kuklią sumą, sutauptą iš pensijos.

Man sugnybo širdį, pasidarė graudu, ir negeležiu išarti šedžio. O jį laukė mano patarimo. Atsargiai bandžiau išsiskūninti, galop padėjau apie tai pagavoti.

Tačiau Monkuvienėi davė patarimą kažkas kitas. Dar pilnai nepasveikusi, ji išsiruosė pas poilsiaujančią laivo kapitoną, kuris gyveno atokioje nuo mūsų gatvės žvejų gyvenvietėje. Nebūtume leidę, bet nežinojome Monkuvienės sumanymo. Ji išėjo vakare, spiginant saulės mėnesio šaltui, slėpa ir su pakilusia temperatūra.

Namie pargabeno kapitono pasamydyta takai „Pobleda“. Senutė lėnė besiblaškančia, kilėdintia. Tačiau ji mane pažino. Iš už ančio ištraukė mažytį ryšulėliką:

— Išsiųskite Algirdui... — išvyniojęs pamatė vyrškas, kutenančios šviro odelės pirštines. Tai buvo nustebliai pulkies pirštines — rusvo besikeičiančio atspalvio, su dideliais, skoningai išgraviuotais qintaro sektukais.

Septynias paras senutė sirgo, simtus sykių paminėjo sūnaus vardą. Apie motinos būklę Algirdui telegrafavome du kartus. Nuo jos lovos beveik nesitraukė gydytojai. Kai atrodė, kad ligonė jau sveikata, staiga jos gyvybė visai užgeso.

Apie mirtį Algirdui buvo pranešta skubia telegrama.

Pildydamos veilonės prašymą, moterėlės pašarvojo Monkuvienę vidury jos kambarėlio, ant lentų, patiestų viršūj lovos galų. Uždegti vaskinės žvakės. Užsakėme karstą.

Rytojus dieną, tuoj po vidudienio, mūsų gyventojų dėmesį atkreipė su triukšmingu signalu [važiuoti, šokoleidinės spalvos, geresni apduikėjusi „Pobleda“. Automobilį tuoj apspito vaikai. Iš „Pobledės“ išlipo augalotas vyras, apsilvilkęs rudu, plaučiu paltu ir užsimovęs žalią, skoningai išlankytą skrybėlę. Atgaila ranka palyginęs neesamas paito gerankstės, apsilvalgęs, vyras pastūmė mūsų kieme vartelius.

Aišku, atvažiavo Algirdas. Smalsumo skatinamas, nusileidau žemyn ir užėjau Monkuvienės kambarėli.

Menusilvilkęs, rankoje laikydamas skrybėlę, Algirdas kiūpeje pašar-

votosios motinos kojųqalyje. [išžūrėjau į jį: stambus, plaučių pečių, sveikata ir jaunyste tviskančiu veidu. Negeležiau pasakyti, kad jo akyse matėsi sieivartas, bet visvien jose blizgėjo dvi nedidelės asarelės. Laisva nuo skrybėlės pirštiniuota ranka Algirdas vikriai prisilietė prie akių. Geisvoje žvakės šviesoje tiksliai atpažinau pirštines, tas pačias rusvo šviro ir su graviruotais qintaro sektukais, kurias senutei prašant, jam išsiunčiau. Prisiminiau jo laiškus. Kažkodėl man dabar atrodė, kad ir tos dvi asarelės, sublizgusios sūnaus akys, yra tokios pat šykščios ir šaitos, kaip ir trys keturios eilutės, dailia rašysena primargintos jo laiškuose. Mane apėmė keistas pyktis, kad vos valdžiaus netrenkęs Algirdui į ausį. Kad to nepadaryčiau, apsilukau ir išėjau iš kambario.

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

**VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS**

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedinomis kainomis.

AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOMS

Jau nedaug laiko beliko iki Amerikos Lietuvių Kongreso, kuris šaukiamas š.m. birželio 27 ir 28 dienomis Bostone. Kongreso tikslas yra konsoliduoti Amerikos lietuvių jėgas ir pasiakyti svarbiausiais Lietuvos laisvinimo klausimais.

Kad šitas tikslas būtų pilnai įvykdytas, reikia sukurti visoms Amerikos lietuvių organizacijoms, draugijoms, sambūriams ir sąjūdžiams ir stengtis į Kongresą pasiųsti savo delegatus. Nuo to, kaip plačiai Kongrese bus atstovaujama Amerikos lietuvių visuomenė, priklausys jo pasisekimas ir jo nutarimų reikšmė.

Todėl visos Amerikos lietuvių organizacijos, kurios iki šiol dar Kongresui nepasiruošė, yra prašomos neatidėliojant atlikti šiuos žygius:

1. Išrinkti ar paskirti į Kongresą delegatus (vadovaujantis taisyklėmis, kurias ALT Vykdomasis Komitetas išsiuntinėjo lietuvių kolonijoms balandžio mėnesį);

2. Aprūpinti savo delegatus galiojimais (mandatais) ir jų

nuorašus tuoj pat pasiųsti Kongreso rengimui besirūpinančiam Bostono ALT skyriui, kurio adresas yra toks: Lithuanian American Council of Boston, 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.;

3. Paskirti pinigines aukas, kurias delegatai organizacijų vardu įteiks Kongresui.

Šia proga primename, kad išrinktieji ar paskirtieji į Kongresą delegatai nedelsdami užsisakytu Statlerio viešbuty, kuriame vyks Kongresas, kambarius. Viešbučio adresas: The Statler Hilton, Park Square at Arlington St., Boston 17, Mass. Užsisakant kambarius, būtina reikia pažymėti, kad užsakytojas yra delegatas į Amerikos Lietuvių Kongresą. Geriausia naudoti viešbučio pagamintas atvirutes -- Business Reply Cards, -- kurių galima gauti Bostono ALT centre Chicagoj.

Taip pat primename, kad organizacijos ir asmenys, kurie nori pateikti Kongresui naujus sumanymus bei pasiūlymus, juos raštu atsiųstų ALT centrui ne

vėliau, kaip š.m. birželio 10 d.

Gyvename svarbų politinį laikotarpį. Ateities kova už Lietuvos laisvę gali pareikalauti iš mūsų visų jėgų įtempimo. Gausiai ir vieningai dalyvaudami Amerikos Lietuvių Kongrese, pademonstruokime pasauliui savo jėgą ir savo pasiryžimą tęsti kovą su rusiškoju imperikalizmu, kol okupanto junga nešanti Lietuva vėl bus laisva.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS
VYKDOMASIS KOMITETAS
1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

Dėkoja

Mūsų mylimai žmonai, motinai, uošvei, močiutei ir sesutei **Sofijai Šimukonienei** mirus, mūsų giminėms, draugams, pažįstamiems, draugėms ir bendradarbiams, už velionės lankymą ir dovanas ligos metu, už mums pareikštą užuojautą žodžiu ir raštu, už asmenišką apsilankymą, už vaišius, gėles, už užprašytas Sv. Mišias ir už palydėjimą į kapus, reiškiamame visiems nuoširdžiausią padėką.

Ypač gilią padėką reiškiam: dr. Antanui Starkui, už jo didelį rūpestingumą ligos metu, Noakams, Jonui Kamenkai, Skaisčiams, E. Valšnoraitel, Starulienei, Onai, Viktorui ir Štaslui Kilikauskams, Babaliauskams, Brazdžioniams, Petkaičiams, Baltakiams, Erzinienei, Abromaičiams, Zilinskienei ir jos dukrai Rimai, A. Alonderiui, Sidlauskams ir Cesnavičiams, už jų didelį nuoširdumą ir gilią atjautimą, liudnose mums valandose; kun. Račkauskui, už atlaikytas gedulingas Sv. Mišias ir už palydėjimą į kapus; Laidotuvių direktoriui St. Aromiskiui, už nuoširdų patarnavimą ir visiems bet kuo prisidėjusiems, palydint velionę į amžino poilsio vietą.

Jonas Šimukonis
Algirdas Šimukonis su šeima
Kostas Večerskis

• Gegužės 30 d. Salevo Pokylų salėje, 260 Knickerbocker Ave., Brooklyne, įvyks Atletų Klubu sportininkų vakaras.

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkiniai piniginių perlaidų (MONEY ORDERS).

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien -- 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sėkmadieniais -- 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigano valstybėje yra švieži nes jie atgabenami lėktuvais:

Peetro Lisausko krautuvėje taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, lietuviškų desų ir šviežių, tiesiai iš fermos atvežtų kiaušinių.

Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS

64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
(Prieš Maspetho Lietuvių baznyčia) Tel. TW 4-8087

Visame New Yorke nerasete gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėje gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

ALBERT F. PETERS

(PETRAUSKAS)

Apdraudos ir knygyvedybos patarnavimas.
Federalinių, valstybės ir miesto taksų pildymas.

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. VI 3-1477

Namų adresas. 106-53 95th St., Ozone Park 17, N. Y.

Pasinaudokite mūsų nuolaidomis, ruošdami paketus į Lietuvą.

ĮVAIRIAUSIOS MEDŽIAGOS DRABUŽIAMS
Didžiausias pasirinkimas

H. KOEN

111 DELANCEY ST., NEW YORK 2, N. Y.
(Tuojau už Williamsburgo tilto)

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų.
Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAZELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1809

BANGA TELEVISION

V. ŽELENIS, Sav.

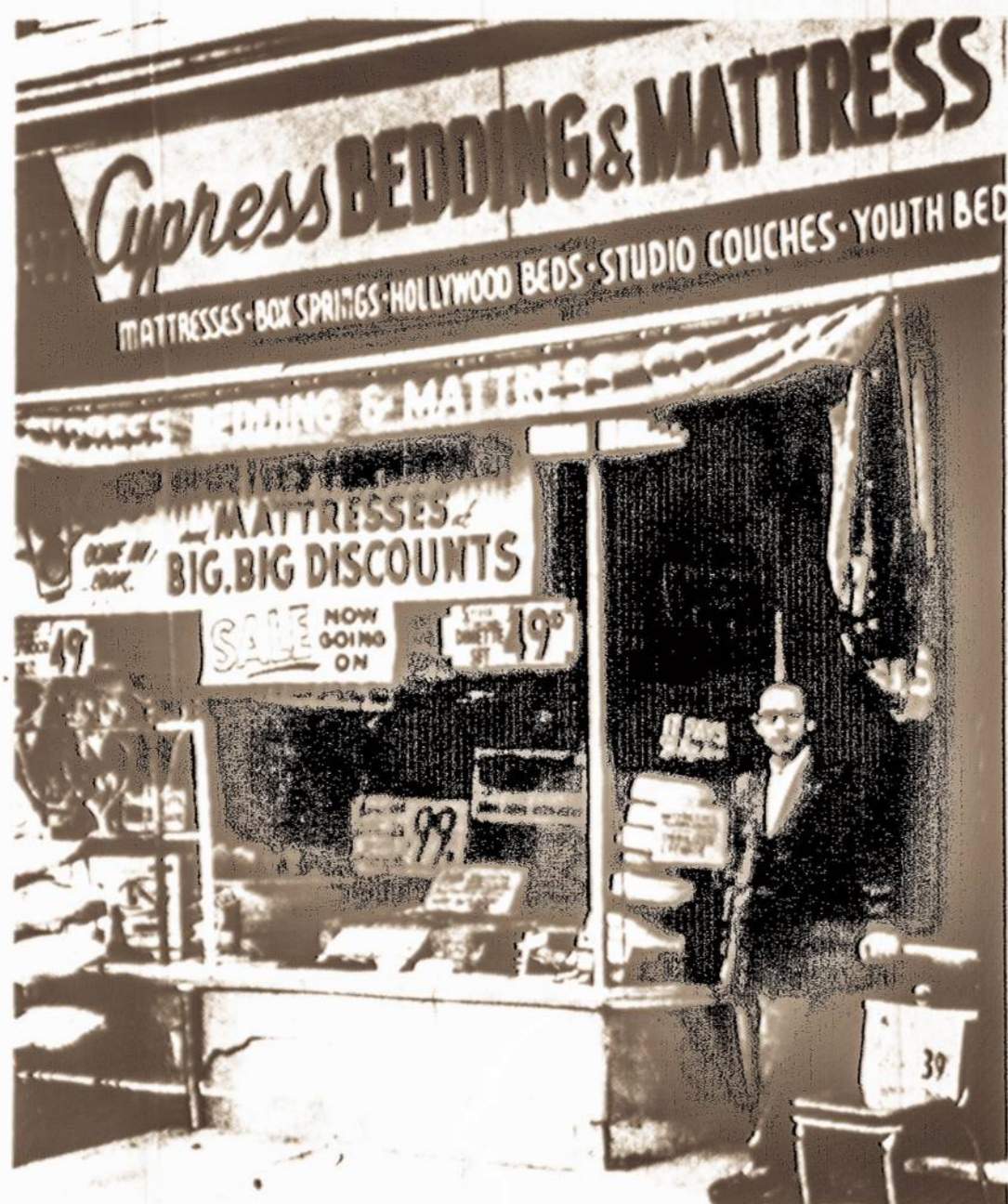
34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Crescent St.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, HI-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbiai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, HI-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

PASINAUDOKITE RĖTA PROGA

KAINOS MŪSŲ KRAUTUVĖJE DABAR
NUMUŠTOS 50%

GERIAUSIOS RŪŠIES LOVOS IR MATRACAI

3427 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

(Tarp Lincoln ir Nichols Ave.)

Telefonas: AP 7-8802

**Jos lavoną rado
Hudsono upėje**

Jolanda Dobužinskaitė, 18 m. amžiaus, kurios lavonas rastas gegužės 2 d. Hudsono upėje, New Jersey pakrantėje. Paskutinį kartą Dobužinskaitė matyta Lietuvos nepriklausomybės minėjime, vasario 24 d., Webster Hall, New Yorke. Tą naktį mergaitė negrįžo namo, ir tėvai tuojau apie tai pranešė policijai. Po keleto dienų jos drabužiai buvo rasti prie Williamsburgo tilto. Jolanda yra pernai mirusio dailininko Dobužinskio anūkė. Velionės tėveliai gyvena 109 Greenwood Dr., Massapequa, L. I.

Šią tragišką valandą Vienybės redakcija reiškia užuojautą tėvams ir sesutei Veronikai.

Brooklyno Lietuvių Vaidinotojų Trupė, su režisorium Vitaliu Zukausku priešaky, ši sekmadienį Patersone vaidina P. Naumiestišio 3 v. pjesę "Aną Birželį".

WHITE'S DRUG, INC.
Mes siūnčiame įvairius vaistus jūsų giminėms Lietuva
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

1991 BROADWAY, NEW YORK 23, N. Y.
Tel. LYceum 3-0900

DOVANŲ SIUNTINIAI (LIETUVŲ IR USSS
APMOKĖTU MUTU.

Veikia Intouristo Maskvoje leidimu jau 25 metai.

Siuntiniai gauti per paštą įvertinami ir sąskaita išsiunčiama tą pačią dieną. Dėka patyrusiems tarnautojams mūsų klientai atiduodami siuntinius neturi laukti, nežiūrint į klientų ir siuntinių skaičių. Darbas išpildomas rūpestingai ir pagal reguliacijas, kas užtikrina, kad Tamstų giminės gaus siuntinius be jokių atidėliojimų. Visi daiktai supakuojami ypatingai stipriose dėžėse, kurios pasiekia Sov. Sąjungą pilnoj tvarkoj. Siuntiniai siunčiami kasdien.

KALBA LIETUVIŠKAI

**MES NE TIK PRIŽADAME,
BET DARŪME!**

**Skaitytojų
LAIŠKAI**

DEL LIETUVIŲ KALBOS

Skaitant J. Šiaučiūno, tuo reikalu laišką redaktoriui, nežinau, ar čia tikrai pasipiktinta, ar tik "ugnelė pučiama".

Vien tik paskutiniųjų metų laikotarpyje, atsirado tiek daug naujų žodžių, pavadinimų, visoki išradimai, metalai. Be daugelio jų, jau šiandien Lietuvių kalboje neišiverčiama, ir jie liks, tuo labiau, kad jie vartojami daugelyje kraštų.

Visi p. Šiaučiūno suminėti žodžiai yra labai seni, ir seniai ištvirtinę tarptautiniai.

Ne visi skaitytojai skaito laikraštį nuo jo antgalvio, iki paskutinio žodžio. Ne visi pranešimai, žinutės, turi tą pačią, lyg įstatymų nustatytą paskirtį. Kartais žinutė skiriama tik tam tikriems asmenims, nariams. Iš turinio sprendžiama, kas jie, ką dirba?

Jei susikirtę kortų lošėjai palkviestų "arbiter elegantiarum" ginčui spręsti, galėtume juos pavadinti gudriais linksmos nuotais, ir tik tiek!

Suprantama žinutėse, kurios vis dar pasirodo, apie vaišių metu vykstančią kopūstų ir dešrų "koegzistenciją" su vaišių dalyviu, tie žodžiai nepakels kad ir "kugelio", kuris tam mišiniui geriau tinka.

F. Bočiūnas

Hartford, Conn.

**VALLY'S
Restaurant**

Savininkai
JUOZAS VALKAUSKAS
ir

JONAS SRUGIS

Vieta, kurią lanko visi -- senieji, čia gimusieji ir naujieji lietuviai.

865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. Plaza 3-9838

PAVADZIO LAIKYTOJAI

Balandžio 8 dienos Draugo numeryje telpa žinutė iš Hartfordo, kurioje sakoma;

"Bendruomenės idėja populiarinti yra užkinkytos ir lietuviškos radijo valandėlės. Taip Hartfordo apygardos vicepirmininkas Strazdas kabėjo per Tėvynės Garsų valandėlę vedamą Petkaičio..."

Apinasius lietuviškos radijo valandėlėms uždėti, norinčių atsiranda. Bet jei yra ir užkinkytų, tai vargas tada.

Hartforde veikiančioje liet. radijo valandoje, ved. Vl. Plečkaičio, iki šiol telpa visi Hartfordo ir apylinkių lietuviškam bare dirbančių organizacijų pranešimai ar skelbimai, bendra tvarka, nesaistant jų vardų, bei atskirų asmenų turimų užkinkymo idėjų.

F. BOČIUNAS

Hartfordo Liet. Rad. Sambūrio Sekretorius

RASO IŠ ARGENTINOS

Mykolas Limba

Aš, Mykolas Limba, skaitau Vienybę jau antri metai, ir už tai esu dėkingas švogerui Petru Aloniui. Skaitydamas, randu pažįstamų, savo draugų. Štai vasario 14 d. Vienybėje įdėta Maspetho Lietuvių Pil. Klubo veikėjų nuotrauka, kur radau tokius senus savo pažįstamus, kaip Šiaučiulį, Bernatavičių, Mockevičių ir kitus. Sirdyje pajutau malonų jausmą: rodos, aš vėl gyvenu Maspethe, tarp mylimų draugų...

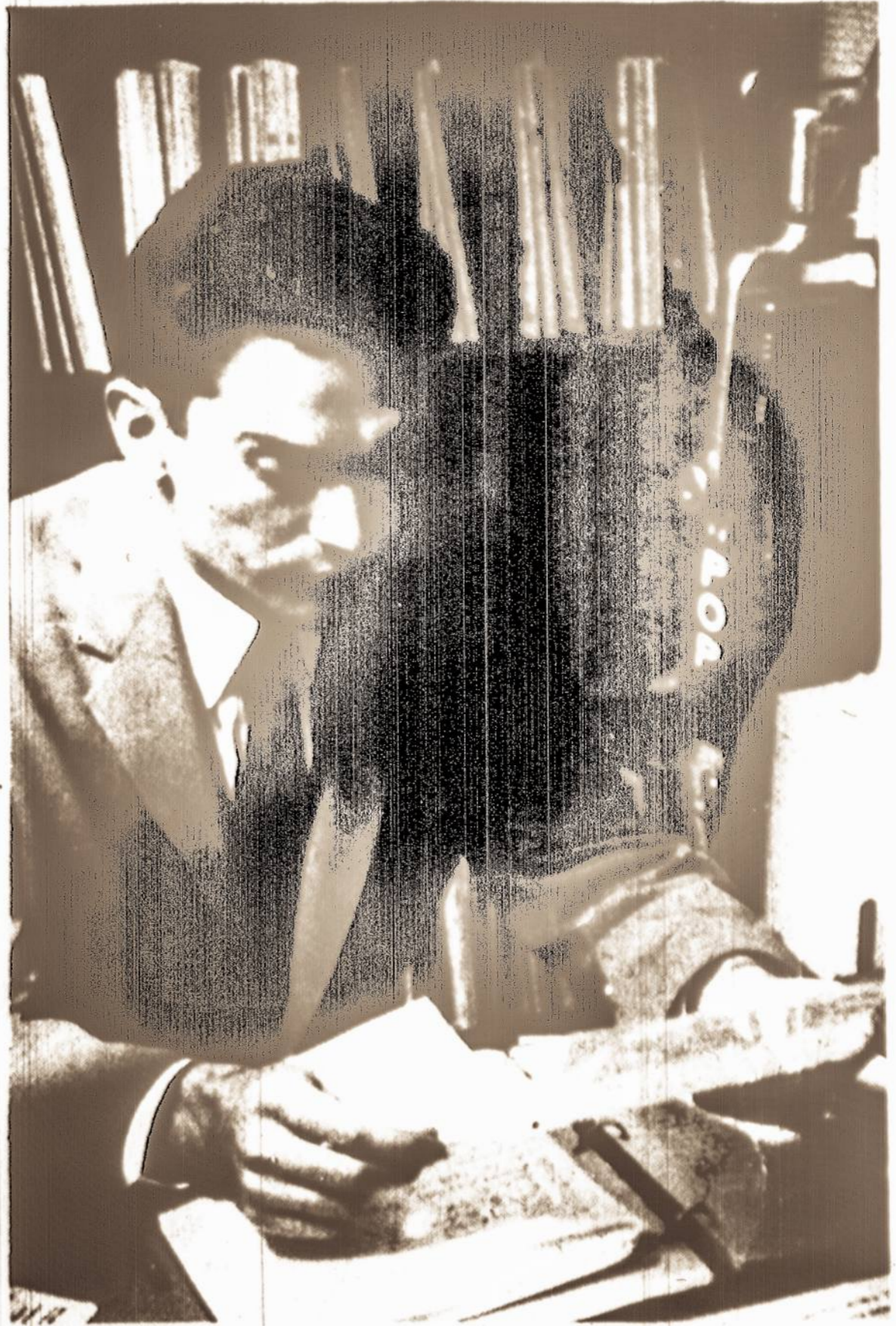
Mielas Redaktoriau, prašau paskelbti šį mano laišką Vienybėje. Už tai aš pasistengsiu Vienybę gauti naujų skaitytojų Argentinoje.

Aš jau seniai esu apleidęs Šiaurės Ameriką. Nuo 1922 metų gyvenu Argentinoje. Daugelio draugų, net giminių, adresus jau esu pamiršęs. Man būtų labai malonu susirašinėti su lietuviais Jungtinėse Valstybėse. Mano adresas: Miguel Limba, 2-da Santa Rosa 3565 Florida F.C.N.G.B., Buenos Aires, Argentina. Visiems atsakysiu į laiškus. Su gilia pagarba.

M. Limba

**VIENYBĖ
geriausia dovana
draugui**

Tėvynės Garsams vieneri metai!

V. Plečkaitis prie mikrofono.

R. Kezio nuotrauka

Hartford, Conn. -- Jau vieneri metai, kai iš radijo stoties WPOP, (banga 1410) veikia lietuviškoji valandėlė sekmadieniais nuo 12 iki 1 val.

Pradžioje teturėta pusvalandis. Valandėlės vadovybė ieškojo būdų pereiti į valandą ir tai įvykdė. Dabar programa žymiai pagerėjo, nes turima laiko ir aktualioms paskaitėlėms, politinių įvykių santraukoms, daugiau skirti laiko muzikai, dainoms.

Metinės sukakties proga, balandžio 13 d. Lietuvių klubo svetainėje įvyko sėkmingas koncertas. Programoje dalyvavo Suzana Griškaitė ir J. Petkaičio vadovaujamas choras -- vyrų ir mišrus.

Radijo valandėlės pranešėju yra Vladas Plečkaitis. Jo rūpesčiu, valandėlė yra įvairi, rimta ir už tai klausytojų laukiama.

Valandėlės pirm. yra Bronius Vedeikis, sekr. F. Bočiūnas, kasin. J. Belezaras, reikalų vedėjas J. Zilys.

Alfonzas Bumeika

VYRŲ CHORO KONCERTAS

Hartford, Conn. -- Vietos vyrų choras ir šiais metais ruošia savo metinį koncertą. Choras lietuvių visuomenės mėgiamas.

Koncerto programoje dalyvauja solistas Arnoldas Vokietaitis. Šis nuolat spaudoje užtikamas, plačiai ir palankiai vertinamas dainininkas, nors yra kilęs ir nuolat gyvena tik už kelių dešimčių mylių nuo Hartfordo esančiame New Havene, -- lietuviams

Hartforde pasirodys pirmą kartą.

Taip pat programoje dalyvauja ir mišrus choras.

Chorams vadovauja muz. Jurgis Petkaitis. Jis mokėsi Austrijoje ir čia, Hartforde, baigė Julius Hart vardo muzikos kolegiją. Be vargonininko pareigų, jis visą likusį laiką pašvenčia chorams ir jaunomenėi, gaivindamas juose lietuvišką dainą.

Koncertas įvyks Lietuvių Klubo salėje, 227 Lawrence St., gegužės 10 d., 7 v. v. Po koncerto, šokiai. K.

Užsakymas pastu tuoj išpildomas
Katalogas be mokesčio prisiunčiamas

Iš Vokietijos importuoti
BATAI VISAI ŠEIMAI
Vokiškos perlinės kojinės
visokio stiprumo \$1.25.

VASARINIAI SANDALIAI
jau gauti

VOKIŠKO DARBO BATAI
ir namuose nešiojamų batelių didelis pasirinkimas

SALAMANDER

225 E. 86. Str., N. Y. C. 28, N. Y.
Tel.: EN 9-3045

Atidaryta kasdien 10 - 7
Keturtdieniais 10 - 9

58 - 62 Myrtle Ave., Ridgewood -
Brooklyn - Tel.: EV 1-3727

Iėjimas iš Center Street.

Atidaryta kasdien 9 - 10
Treciadieniais iki 6
Penktadieniais iki 9 val.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

• -- Gegužės 10 d., seštadienį, 7 val. 30 m. vakare, Seton Hall College, South Orange, N. J., pavasariniame tautų festivalyje tarp 20 tautų pasirodys ir lietuviai. Lietuviškąją programą išpildys "Ritos" radijo ansamblio choristai ir šokėjai, vadovaujami J. Stuko, A. Kancanausko ir J. Matulaitienės ir solistai D. Močkelinaitė, K. Laurinaitis ir L. Stukas.

• -- Gegužės 10 d., seštadienį, 8 val. vak. A. L. Pillečių Klubu salėje, 280 Union Ave., Brooklyne, Korpl. Neolithuanian rengia finis semestrui. Korporantai ir korporantės dalyvauja uniformuoti. Taip pat ir draugiškų korporacijų nariai prasomi dalyvauti uniformuoti. Kviečiami korporacijos draugai, bičiuliai ir jaunimas. Bus jauki korporantiška nuotaika paįvairinta puikiu bufetu. Šokiams gros R. Butrimo orkestras.

• Gegužės 11 d., 2:30 val. po pietų įvyksta pianistės Julijos Rajauskaitės rečitalis Town Hall salėje, New Yorke.

• Gegužės 17 d. 2 val. 45 m. po pietų, Carnegie Recital Hall, New Yorke, įvyks Elenos Kepalaitės išraiškinio šokio rečitalis.

• Gegužės 17 d. Grand Paradise salėje, 320 Grand St., Brooklyne, įvyks Moterų Vienybės pavasariniai šokiai. Gros J. Thomas orkestras.

• Gegužės 17 d. 5 v. v. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, įvyks Alekso Mrozinsko piano studijos mokinių metinis koncertas. Programoje dalyvauja 25 mokiniai. Po koncerto šokiai, grojant R. Butrimo orkestrui.

• Gegužės 25 d. Brooklyne Operetės Choras stato A. Merklio parašytą nuotaikingą veikalą "Jaunimėlis", kurį išpildys Operetės Choras, J. Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė ir V. Žukausko vadovaujama Brooklyno vaidintojų trupė.

• Gegužės 17 d., šeštadienį, 8 v. v. Lietuvių Pillečių Klubas savo patalpose, 280 Union Ave., Brooklyne, rengia Stanislovinų banketą -- šokius. Biletai gaunami iš anksto pas Reikalų vedėją Klube ir pas platintojus.

• Skaucų ir paukščių suelgų vyksta šestadieniais 1:30 val. p.p., Liet. Pillečių Klubu patalpose, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Mergaitės norinčios būti skautėm (12 m. -- 17 m.) arba paukštytėm (6 m. -- 11 m.) gali tiesiog ateiti į sueigą ir išrašyti į skaucų eiles arba kreiptis pas: A. Noakaitę tel. MI 1-0532, V. Sutkutę EV 8-3306, D. Audėnaitę TA 7-9518.

NAUJA DANTŲ GYDYTOJA

Dr. Regina Salamonaitė
- Saldaitienė

Didžiojo New Yorke Lietuvių sulaukė vėl vienos savo tautietės specialistės. Nuo gegužės pradžios dr. Regina Salamonaitė-Saldaitienė perima iš Otto T. Rosenn, D.D.S. dantų gydymo kabinetą, 88-02, 91st Ave., Woodhaven, N. Y.

Dr. R. S. Saldaitienė yra žemaitė, Kelmės vals., Raseinių aps. Kelmės gimnaziją baigė vokiečių okupacijos metais -- 1943. Dėl bolševikų invazijos pasitraukusi iš Lietuvos laiko veltui negaišo, o įstojo į Tuebingeno universitetą ir 1950 baigė odontologiją ir parąšiusi mokslinį darbą igijo odontologijos daktarata.

1950 atvykusi į J.V. dr. Regina savo išgytąja specialybe betgi negalėjo verztis. Tokia jau čia tvarka. Amerika leidžia praktikuoti tik Amerikoje mokslus įjusiems dantų gydytojams. Tačiau dr. Regina, kaip ir eilė kitų lietuvių dantų gydytojų, ryžosi įveikti ir šią įstatymų kliūtį. Padirbėjusi trejus metus laborante, 1953 stojo į New Yorke Universitetą, kurį 1957 sėkmingai baigė.

Nesitenkindama akademinėmis žiniomis, dr. Regina dar specializavosi garsioj Memorial liginėje dantų hirurgijos srityje. (Facial prosthetics bite corrections and oral surgery)

Išlaikiusi ne tik vadinamus "State Board", bet ir "National Board egzaminus, suteikusius jai praktikos teisę 32 valstybėse, dr. Regina vis tik apsisprendė liktis New Yorke.

Dr. R. Salomonaitės-Saldaitienės dantų kabinetas (88-02, 91 Str. Woodhaven) pasiekiamas BMT Jamaica linija, išlipant Forest Parkway Stoty, arba Atlantic Ave., autobusu iki 88 Street. Jos kabineto telefonas: Virginia 9-1630, buto: Evergreen 7-5791.

New Yorke lietuvių bendruomenė džiaugiasi, sulaukusi dar vienos savos tautietės iškoposiusi profesines augstumas. Dr. Regina yra jautri tautiniams reikalams ir veikli lietuvių bendruomenėje.

R. Šmk.

LIETUVIŲ DIENA

Lietuvių bendruomenės New Jersey apygarda pildydama L. B. Tarybos nutarimą, birželio 29 dieną rengia Lietuvių Dieną, Royal Garden Park, Rahway, N. J.

Šioje Lietuvių Dienoje be visų kitų pasirodymų bus pavaizduoti ir Baisiojo Birželio įvykiai -- komunistų įsiveržimas į Lietuvą, jų teroras ir masinės deportacijos bei žudynės.

Norėdami sudaryti progą kuo didesniam skaičiui žmonių dalyvauti šioje Lietuvių Dienoje ir kartu pademonstruoti viešu pasirodymu, bei padarytais pareiškimais prieš tą kom. smurtą, primestą lietuvių tautai.

Komitetas

Prof. Stepono Kairio "Lietuva Budo" galima užsisakyti šiose vietose: J. Bulvydas, 86-20 75th St., Woodhaven 21, N. Y., A. Zilinskas, 741 McDonough St., Brooklyn 33, N. Y., K. Bielinis, 51 E. 97th St., Apt. 6E. New York 29.

RUOŠIASI "JAUNIMĖLIU"

Operetės choras pradėjo intensyviai ruoštis veikalui pstatymui, kuris bus gegužės 25 d. Schwaben Hall, Brooklyne. Vaidinimo ir dainavimo repeticijos vyksta kiekvieną antradienį ir penktadienį Brooklyno Pillečių Klubu salėje 8 val. vak.

TARĖSI TAUTINIO KONGRESO REIKALU

Gegužės 5 d. New Yorke lankėsi LTS pirm., E. Bartkus, ta proga Tautinių Organizacijų Kongreso metu ruošiamo banketo globos komiteto pirm. J. Ginkaus iniciatyva Pillečių Klubu, Brooklyne, buvo sušauktas pasitarimas, kuriame savo darbų ir pasiektų rezultatų pranešimus padarė E. Bartkus, J. Ginkus ir V. Abraitis.

Š. E. Bartkaus pranešimo paaikšėjo, kad į kongresą ruošiasi atvykti didelis skaičius lietuvių iš Chicagos, Clevelando, Detroito, Bostono ir kitų vietovių.

(ec)

JAM PATINKA NAUJAS VIENYBĖS VEIDAS

Šiomis dienomis Vienybės reikalais lankiausi Bronxe. Ta proga užėjau pas ilgametį Vienybės skaltytoją ir žinomą vietos veikėją Juozą Zutkį. Jis, mane pamatęs, tuojau pareiškė: "Žinai, Krunkly, man dabar labai patinka Vienybė. Joje dedami paveiksiai išsinaeriau, negu amerikoniškuose laikraščiuose. Tai visai naujas laikraščio veidas." Juozas Zutkis ta proga ne tik užsimekėjo savo prenumeratą, bet dar ir nemažą auką laikraščiuo įteikė. Administracijos vardu jam taru nuoširdų ačiū.

J. Krunklys

MOTINOS DIENA MAIRONIO MOKYKLOJE

Maironio mokykla kviečia visus į Motinos Dienos minėjimą, įvykstantį šį sekmadienį, gegužės 11 d., 3:30 val. p.p. Apreiškimo parapijos salėje Brooklyne. Programoje, poeto J. Aisčio žodis ir mokinių pasirodymas.

MOTERŲ VIENYBĖS PAVASARINIS BALIUS IR ŠOKIAI

ŠEŠTADIENĮ, GEGUŽĖS 17 D., 8:30 val. vak.

GRAND PARADISE GRAND BALLROOM

320 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

GROS J. THOMAS ORKESTRAS

Dainuos J. Nakutavičius

ŠOKIŲ KONKURSAS: polka ir tango

NEW YORKO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI

KVIEČIAMSI DALYVAUTI.

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms.

158 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: Evergreen 4-9737

Kad Jūsų giminės ir artimieji laiku gautų dovanas

Reikia neatidėliojant siųsti iš anksto.

Pradžiuginkite savo artimuosius pasiųsdami tuojau pat siuntinį dovanų. Naudokitės patarnavimu patikimos, atidžios ir greitos patarnavimu firmos.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

(Licensed by the U. S. S. R.)

135 WEST 14th ST., NEW YORK 11, N. Y. Tel. Chelsea 3-2583

Pagal susitarimą su „Intourist“, mūsų firma yra įgaliota siųsti siuntinius į visas Sovietų Sąjungos respublikas. Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokamos firmos įstaigoje. Siųsti galima tik naujus daiktus. Pristatymas garantuotas. Siuntinius galima atnešti asmeniškai arba prisiųsti paštu. Siuntėjas gaus JAV pašto pakvitavimą, taip pat asmenišką gavėjo parašą. Įstaiga atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val.

Sekmadieniais iki 4 val. p. p.

116 East 7 Street
NEW YORK, N. Y.
Tel. YU 2-0380

Klijentų patogumui atidaryti šie skyriai:

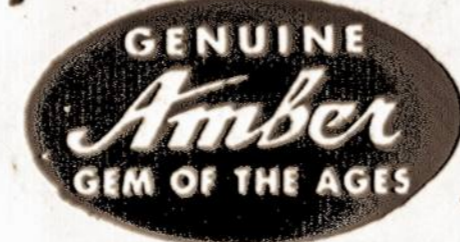
900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

11339 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWNSEND 9-3980

332 Fillmore Avenue
BUFFALO 6, N. Y.
Tel.: MOhawk 2674

632 W. Girard Avenue
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

TWICE
Treasured!

Amber Sweetheart Pin
with Tiny Golden Leaves.
\$9.50

MOTINOS DIENA

ir kitokiomis progomis
gražiausia dovana yra

GINTARAS

Didelis pasirinkimas karolių
apirankių, auskarų, žiedų,
lenciugėlių ir kt.

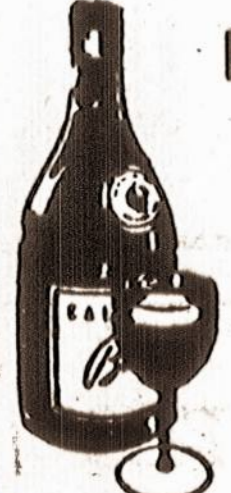
AMBER GUILD, LTD:
80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS 70, N. Y.
Telefonas HA 9-5855

M. AND Z. COLLISION WORKS
JULIUS MALDUTIS
 Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas
 naujomis, dažymas ir poliravimas
937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
 (Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EVergreen 8-9794

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE
ROBERT F. NARK
 APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street 700 Caroline Ave.
 Brooklyn 1, N. Y. N. Valley Stream, N. Y.
 MAin 4-6400 Valley Stream 5-0783
 LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

PARK FLORIST
MATTHEW MAZEIKA,
 Savininkas
 Gėlės pristatomos į bet
 kurias pasaulio vietas.
80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
 (Skersai nuo Haven teatro) Tel. Virginia 9-3112

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
 MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 Telefonas: EVergreen 7-2089

LIETUVIŠKA DUONA - LIETUVIŠKAS SŪRIS
LIETUVIŠKOS DEŠROS IR SKILANDŽIAI

JONAS ANDRULIS
 Michigan Farm Cheese, Inc.
 Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
 64-09 Clinton Avenue
 Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
 131 Inslee Place
 Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos genera-
 linį atstovą **PETRA LISAUSKĄ**, 64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.
Tel. TW 4-8087

Lietuviai Advokatai
CLEMENT A. VUKET
 (Vokietaitis)
 41-40 74th STREET
 Jackson Heights 73, N. Y.
 NEwton 9-6620

K. W. MICHELSON
 87-14 111th Street
 Richmond Hill 18, N. Y.
 Virginia 6-6060

ST. BREDIS, Jr.
 37 Sherida Avenue
 Brooklyn 8, N. Y.
 APplegate 7-7083

A. J. WESLAN
 16 Court Street
 Brooklyn, N. Y.
 TRiangle 5-6316

A. ANDRIUSKEVIČIUS
 Laikrodininkas - Juvelyras
 Didelis pasirinkimas
 BRANGENYBIŲ
 485 Grand Street
 Brooklyn 11, N. Y.
 Tel. EVergreen 4-2318

BILL'S BAR
 (Buv. Atletų Klubo name)
W. OSPAUSKAS
 Savininkas
 Geri gėrimai, geras maistas,
 draugiška nuotaika
168 MARCY AVENUE
 Brooklyn 11, N. Y.
 EV 4-9709

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ
RAY'S LIQUOR STORE
 Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.
 Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
 Ivačiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
 Telefonas: Virginia 3-3544

BARAS IR RESTORANAS
JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
 Stiklinis baras. Viena gražiausių užsegų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
 Telefonas: EVergreen 4-9533

NIEDERSTEIN'S RESTAURANT
 69-16 Metropolitan Ave. Middle Village, L. I.
 Adeline Niederstein Lardon, Savininkė
 Pristatomas paruoštas maistas vestuvėms ir
 bankietams. Galima gauti privati salė.
 Telpa iki 350 asmenų.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS
 Geriausias maistas, likeriai, vynas vidutinėmis kainomis.
REZERVUOKITE telefonuojant DA 6-0717

DIDELĖS NUOLAIDOS SIUNČIANTIEMS
PAKIETUS Į LIETUVĄ!
 Tik asmeniškai atsilankę, galėsite (sitikinti, koks
 didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas
 Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų
 artimiesiems Tėvyneje pradžiuginti.
 Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos
 žemesnėmis kainomis, negu kitur.
DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.
 148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N. Y.
 (išlipiti Sutphin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS GARŠVA
 231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
 (ARMAKAUSKAS)
 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
 KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
 MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
 Direktorius Reikalų Vedejas
 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
 NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME
 F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
 84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
 KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
 AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
 354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
 KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVergreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME
 P. RADZEVICIUS, Direktorius
 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 Telefonas: STagg 2-4409
 Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
 įvairiems reikalams.

VIENYBĖ

Prudencija Bičkienė, žinoma solistė, gegužės 14 d. atvyksta į New Yorką. Viešnia apsisistos pas Janulevičius, 20 St. John's Rd., Brooklyne. (Tel. EV 6-4341). Solistė išvyksta į Europą.

Dr. A. Šliūpaitė, po ilgesnių atostogų kitose valstybėse, grįžo į New Yorką ir, kaip teko patirti, dirba vienoje ligoninėje.

Inž. Algis Ratkelis su žmona Danguole šį savaitgalį atvyksta iš Kalifornijos į New Yorką aplankyti tėvų, daktaro ir Emilijos Cekų ir Ratkelių.

Salomėja Mulks (Cerienė) gegužės 12 d. išvyksta į Chicago vengrų tremtinių reikalais. Kitą savaitgalį dalyvaus Atlantic City biznio ir profesijos moterų konvencijoje, kur bus sudainuota jos naujai sukurta invokacija.

Marijona Jokubaitienė praneša, kad atskios grupės, kurios norėtų užsisakyti savo staliukus gegužės 17 d. įvykstančiame Moterų Vienybės pavasariniame balluje Grand Paradiše salėje, prašomi telefonuoti EV 7-2089.

Ann Kasper, mūsų skaitytoja, prieš metus laiko nukentėjusi automobilų nelaimėje, tebėra gydytojų priežiūroje.

VI. Mingėla, mūsų bendradarbis Detroitė, šiuo metu yra užimtas su kun. A. Miluko monografijos rašymu.

J. Thomas, kurio vadovaujamas orkestras gros Moterų Vienybės rengiamiems pavasariniais šokiais, gegužės 17 d., Grand Paradiše salėje, Brooklyne.

V. Zukauskas, aktorius, šį šeštadienį skrenda į Clevelandą dalyvauti ten ruošiamo studentų parengimo programoje.

A. Petrutis, Amerikos Balso lietuvių skyriaus pareigūnas, praeitą sekmadienį buvo atvykęs į Brooklyno Vaidintojų Trupės pastatymą "Aną Birželį".

Aldona Noakaitė, New Yorko skaučių Neringos vietininkai persitvarkius į Neringos Skaučių Tuntą, paskirta tunti-
ninke.

RADIJO KONCERTAS NEWARKE IR BROOKLYNE

Lietuvos Atsiminimų Radijo ir Rūtos Ansamblio koncertas įvyks birželio 7 d., šeštadienį, Newarkė, šv. Jurgio d-Jos salėje ir birželio 8 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne.

Programoj Rūtos ansamblis išpildys K. Grigaitytės-Graudušenės specialiai parašytą muzikinį vaizdelį Sekminių Rytas, kuriame atvaizduoti Lietuvos kaimo papročiai.

Veikalą režisuoja J. Boley-Bolevičius, chorui diriguoja A. Kačanauskas, tautinių šokių grupei vadovauja J. Matulaitienė.

SUSIPAŽINKITE

Robert F. Nark, kuris New Yorko ir apylinkės lietuviams žinomas kaip apdraudos specialistas, yra kilęs iš Mount Carmel, Pa. Atvyko į Brooklyną prieš 20 metų. Nuo 1943 m. iki 1946 m. buvo laivyno tarnyboje. Apdraudos biznį pradėjo 1948 m. Prieš keletą metų perėmė Schegaus ir Dobrow turėtą apdraudos biznį. Yra SLA, Lietuvių Atletų Klubo ir kitų organizacijų narys. Skaito Vienybę ir dalyvauja vietos lietuvių parengimuose. Jo ofisas yra: 26 Court St., Brooklyne.

V. ZELENIS IR JO BANGA TELEVISION

Vytautas Zelenis, Banga Television savininkas, neseniai savo įmonę perkėlė į naujas patalpas, 3423 Fulton St., Brooklyn 8, N. Y. Vykstant BMT Jamaica linija, reikia išlipti Crescent stotyje.

Ši įmonė, pavadinta Banga, buvo atidaryta 1953 m. Tai vienintelis lietuviškas vardas visame New Yorke radijo ir televizijos įmonių tarpe.

Vytautas Zelenis, kuris 1950 m. atvyko į Ameriką, yra 41 m. amžiaus, vedęs ir augina du vaikus: sūnų ir dukterį. Pagrindines radijo ir elektronikos žinias jis gavo tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje, be to, studijuodamas ekonomiją Kauno universitete. Tada jis radijo mėgėjų konkurse, kaip klausytojas, laimėjo pirmąją vietą Lietuvoje. Gyvendamas Vokietijoje, jis toliau

studijavo radijo technikos srityje ir praktikavosi tos rūšies vokiečių įmonėse.

Atvykęs į New Yorką, V. Zelenis dirbo North Eastern Radio Co. jau kaip specialistas. Jo priežiūroje vyko naujų aparatų gamyba ir radijo bei televizijos taisymas. Bet, atliekamu nuo darbo laiku, jis dar studijavo radijo elektroniką RCA Institute New Yorke

V. Zelenis savo televizijos parduotuvėje.

ir jį baigė su garbės atžymėjimu.

Kaip jau sakytą, Vyt. Zelenis persikėlė į naujas patalpas, kur, be televizijų taisymo, jis dabar parduoda televizijos aparatus, HI Fidelity fonografus, stereofoninio garso aparatus, oro vėsintuvus, dulkių siurblius, langams ventiliatorius ir k. Nauji aparatai parduodami su apčiuopiama nuolaida. Kas liečia pataisymus, reikia tik paskambinti: AP 7-0349.

PROF. PETRUI SALČIUI LIETUVOJE MIRUS

jo sūnui ALMUI SALČIUI reiškia giliausios užuojautos

DR. V. KANAUKA SU ŠEIMA

JULIJOS RAJAUSKAITĖS FORTEPIJONO REČITALIS

Įvyks Gegužės 11 d., 2 val. 30 min. p. p.
NEW YORKE TOWN HALL

123 WEST 43rd STREET (TARP 6-tos IR 7-tos AVE.)

PROGRAMOJ: BACH, BEETHOVEN, BANAITIS,
CIURLIONIS, LISZT.

BILIJETAI 2.50, 1.75 IR 1.15.

KONCERTĄ RUOSIA
COLUMBIA ARTISTS MANAGEMENT.

Bilietai iš anksto parduodami
PAS P. J. GINKŲ IR TOWN HALL.